

Základná škola sv. Ladislava

Lipová 3868, 955 01 Topoľčany

Školský vzdelávací program

pre základné vzdelávanie

(Implementácia nového kurikula podľa ŠVP 2023)

ISCED 1

1. cyklus

1. ročník

1. Legislatívne východiská a záväznosť Školského vzdelávacieho programu

Školský vzdelávací program je vypracovaný podľa Štátneho vzdelávacieho programu pre základné vzdelávanie schváleného ministrom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 31. 3. 2023 pod číslom 2023/831:7-A2140 v zmysle dodatkov:

- **Dodatok č. 1** bol schválený MŠVVaM SR dňa 10. októbra 2023 pod č. 2023/10619:9-C2140.
- **Dodatok č. 2** bol schválený MŠVVaM SR dňa 7. 6. 2024 pod č. 2024/13599:1-C2141 s účinnosťou od 1. 9. 2024.
- **Dodatok č. 3** bol schválený MŠVVaM SR dňa 25. 4. 2025 pod číslom 2025/7937:1-C2141 s účinnosťou od 1. 5. 2025.
- **Dodatok č. 4** bol schválený MŠVVaM SR dňa 23. 2. 2026 pod číslom 2026/10555:3-A3610 s účinnosťou od 1. 3. 2026.
- **Dodatok č. 5** bol schválený MŠVVaM SR dňa 22. 4. 2026 pod číslom 2026/10555:5-A3610 ako súčasť Štátneho vzdelávacieho programu pre základné vzdelávanie, s účinnosťou od 1. 9. 2026.

V školskom roku **2026/2027** sa tento školský vzdelávací program povinne uplatňuje v **1. ročníku**. V ďalších ročníkoch sa nový ŠVP zavádza postupne; žiaci nereformných ročníkov pokračujú podľa pôvodných školských vzdelávacích programov.

Platnosť dokumentu: 1. 9. 2026

Prerokovaný v pedagogickej rade: 5. 9. 2026

Prerokovaný v rade školy: 12. 10. 2026

Mgr. art. Dominika Balková

riaditeľka školy

2. VŠEOBECNÉ ÚDAJE O ŠKOLE

ŠKOLA				
Názov školy		Základná škola sv. Ladislava		
Adresa		Lipová 3868, 955 01 Topoľčany		
IČO		30997241		
Kontakt	telef. čísla	sekretariát - 038/532 88 96 ŠJ – 0910 842 715		
	e-mail	zs.sv.ladislava.to@gmail.com, skola.to.svladislava@nrb.sk		
	web	www.zs-ladislava.sk		
Typ školy		plnoorganizovaná základná škola		
Vyučovací jazyk		slovenský		
Forma vzdelávania		denná		
		dištančná - v súlade s platnou legislatívou - zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov		
Stupeň vzdelania		primárne vzdelanie (ISCED 1) úroveň 1 Slovenského kvalifikačného rámca/ Európskeho kvalifikačného rámca (SKKR/EKR: 1)	nižšie stredné (ISCED 2) úroveň 2 Slovenského kvalifikačného rámca / Európskeho kvalifikačného rámca (SKKR/EKR: 2)	
		Primárne vzdelávanie získava: žiak úspešným absolvovaním 2. cyklu základného vzdelávania, žiak s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia, ktorý absolvoval posledný ročník základnej školy a nesplnil požiadavky minimálneho učebného výstupu.	Nižšie stredné vzdelávanie získava: žiak úspešným absolvovaním 3. cyklu základného vzdelávania, žiak s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia, ktorý absolvoval posledný ročník základnej školy a splnil požiadavky minimálneho učebného výstupu.	
		Dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou.		
Dĺžka vzdelávania		Vnútorná štruktúra kurikula školy je usporiadaná do troch po sebe idúcich a na seba nadväzujúcich vzdelávacích cyklov.		
		prvý cyklus	**druhý cyklus**	**tretí cyklus**
		3 roky/1.- 3. ročník	2 roky/4.- 5. ročník	4 roky/6.- 9. ročník
		Celková dĺžka základného vzdelávania má 9 ročníkov/9 rokov.		
Riaditeľka školy		Mgr. art. Dominika Balková		

ZRIAĎOVATEĽ		
Názov		Rímskokatolícka cirkev Biskupstvo Nitra Diecézny školský úrad
Adresa		Námestie Jána Pavla II. č. 7, 950 50 Nitra
Riaditeľ DŠÚ		ThDr. Ivan Šulík, PhD.
Kontakt	telef. číslo	Tel: 037/7412801
	e-mail	E-mail: skoly@nrb.sk
	web	www.dsu.nrb.sk

3. Rozsah a platnosť programových súčastí

V zmysle **zákona č. 323/2025 Z. z.**, ktorým sa s účinnosťou od 1. septembra 2026 mení a dopĺňa **§ 7 ods. 4 zákona č. 245/2008 Z. z. (školský zákon)**, obsahuje tento Školský vzdelávací program pre reformné ročníky Rámcový učebný plán a Učebné osnovy pre 1. ročník upravené podľa **Dodatku č. 5 k ŠVP** pre základné vzdelávanie s platnosťou do 1.septembra 2026.

Všetky ostatné povinné kapitoly a náležitosti podľa školského zákona zostávajú dočasne v plnom rozsahu v platnosti tak, ako sú vypracované, schválené a aktualizované v pôvodnom Školskom vzdelávacom programe pre dobiehajúce (nereformné) ročníky.

4. Rámcový učebný plán ZŠ sv. Ladislava

Vzdelávacia oblasť	Zoznam vyučovacích predmetov	1.cyklus			2.cyklus		3.cyklus			
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	9	8	7						
	Anglický jazyk	1	1+1	1+2						
	Nemecký jazyk	---	---	---						
Matematika a informatika	Matematika	4	4	4						
	Informatika	---	---	1						
Človek a príroda	Človek a príroda	1	1	1						
	Biológia	---	---	---						
	Fyzika	---	---	---						
	Chémia	---	---	---						
Človek a spoločnosť	Človek a spoločnosť	___	1	2						
	Občianska náuka	___	___	___						
	Geografia	---	---	---						
	Dejepis	---	---	---						
	Katolícke náboženstvo	1+1	1+1	1+1						
Človek a svet práce	Človek a svet práce	1	1	1						
Umenie a kultúra	Hudobná výchova	1	1	1						
	Výtvarná výchova	1	1	1						
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2	2	2						
Sumár bez voliteľných predmetov		21	21	22						
Voliteľné hodiny		1	2	3						
Spolu za cyklus		6								
Časová dotácia v ročníkoch spolu		22	23	25						

Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 1. vzdelávací cyklus

1. Organizácia vzdelávania

Vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením, žiakov s nadaním a cudzincov sa realizuje v súlade s platnou legislatívou prostredníctvom uplatňovania schválených podporných opatrení.

V 1. cykle (1. – 3. ročník) škola využíva možnosť pružnej organizácie vzdelávania. Časová dotácia predpisovaná týždenne môže byť na základe potrieb žiakov a obsahu učiva organizovaná do flexibilných vyučovacích blokov alebo projektového vyučovania.

2. Využitie voliteľných (disponibilných) hodín:

Disponibilné hodiny sú v rámcovom učebnom pláne zvýraznené červenou farbou.

V súlade s profiláciou našej cirkevnej školy boli disponibilné hodiny v rámci 1. vzdelávacieho cyklu (1. – 3. ročník) čerpané a pridelené nasledovne:

1. ročník:

1 vyučovacia hodina je čerpaná z disponibilného rámca na posilnenie vyučovacieho predmetu *katolícke náboženstvo*, ktorý sa vyučuje ako povinný predmet v celkovom rozsahu 2 hodiny týždenne.

2. ročník:

1 vyučovacia hodina sa využíva na posilnenie vyučovacieho predmetu *katolícke náboženstvo*.

1 vyučovacia hodina sa využíva na zavedenie/posilnenie vyučovacieho predmetu *anglický jazyk*.

3. ročník:

1 vyučovacia hodina sa využíva na posilnenie vyučovacieho predmetu *katolícke náboženstvo*.

2 vyučovacie hodiny sa využívajú na posilnenie vyučovacieho predmetu *anglický jazyk*.

3. Delenie žiakov na skupiny

Delenie tried na skupiny v 1. cykle na predmetoch katolícke náboženstvo, anglický jazyk a informatika sa realizuje v súlade s platnou vyhláškou o základnej škole a s ohľadom na aktuálne priestorové, personálne a materiálne možnosti školy.

4. Telesná a športová výchova

Vyučovací predmet telesná a športová výchova sa v 1. cykle (v súlade s novým ŠVP 2023) vyučuje v riadnom rozsahu **2 vyučovacích hodín týždenne**.

Súčasťou telesnej a športovej kultúry žiakov v 1. cykle je organizácia sezónnych aktivít a pohybových kurzov (napr. škola v prírode, základný plavecký výcvik, korčuliarsky kurz), ktorých presný termín a realizácia sa flexibilne prispôsobujú prevádzkovým podmienkam školy.

5. Učebné osnovy

5.1 Učebné osnovy pre 1. vzdelávací cyklus (1. – 3. ročník)

V zmysle § 7 ods. 4 písm. f) zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) tvoria učebné osnovy povinnú súčasť ŠkVP. Z dôvodu prehľadnosti dokumentu sú učebné osnovy jednotlivých vyučovacích predmetov pre 1. ročník vyčlenené a podrobne rozpracované v samostatných prílohách tohto ŠkVP.

Učebné osnovy pre 2.-3. ročník budú do školského vzdelávacieho programu vložené do 31.8.2027.

Zoznam príloh – Učebné osnovy pre 1. ročník:

- **Príloha č. 1:** Učebné osnovy jazyk a komunikácia - slovenský jazyk a literatúra
- **Príloha č. 2:** Učebné osnovy matematika a informatika
- **Príloha č. 3:** Učebné osnovy človek a svet práce
- **Príloha č. 4:** Učebné osnovy človek a príroda
- **Príloha č. 5:** Učebné osnovy jazyk a komunikácia – cudzie jazyky
- **Príloha č. 6:** Učebné osnovy umenie a kultúra
- **Príloha č. 7:** Učebné osnovy zdravie a pohyb
- **Príloha č. 8:** Učebné osnovy človek a spoločnosť

JAZYK A KOMUNIKÁCIA

Slovenský jazyk a literatúra

OBSAH

JAZYK A KOMUNIKÁCIA 2

Učebné osnovy pre 1. cyklus slovenský jazyk a literatúra

Slovenský jazyk a literatúra 1.ročník 6
Slovenský jazyk a literatúra 2.ročník .....
Slovenský jazyk a literatúra 3.ročník .....

Učebné osnovy pre 2. cyklus slovenský jazyk a literatúra

Slovenský jazyk a literatúra 4.ročník .....
Slovenský jazyk a literatúra 5.ročník .....

Učebné osnovy pre 3. cyklus slovenský jazyk a literatúra

Slovenský jazyk a literatúra 6.ročník .....
Slovenský jazyk a literatúra 7.ročník .....
Slovenský jazyk a literatúra 8.ročník .....
Slovenský jazyk a literatúra 9.ročník .....

SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA - charakteristika vzdelávacej oblasti

Vzdelávacia oblasť Jazyk a komunikácia zohráva dôležitú úlohu pri rozvíjaní jazykovej a komunikačnej gramotnosti žiaka, ktoré ho pripravuje na proces vzdelávania a následne na pracovnú a životnú sebarealizáciu. Vychádzajúc z potrieb nadobúdania jazykovej a komunikačnej gramotnosti pilierom vzdelávacej oblasti sú komunikačné činnosti (interakcia, produkcia a recepcia), ktoré sú v rámci podoblastí spracované podľa špecifík vyučovania jednotlivých jazykov.

- Interakcia zahŕňa schopnosti žiaka primerane vstupovať do komunikácie, efektívne komunikovať myšlienky, pocity, potreby a názory, rešpektovať komunikačného partnera a uplatňovať sociokultúrne zvyklosti.
- Produkcia zahŕňa tvorenie rôznych žánrov hovoreného a písaného textu a kultivovanie verbálneho a neverbálneho vyjadrovania.
- Recepcia zahŕňa vnímanie a porozumenie rôznych žánrov počúvaného a čítaného textu, s dôrazom na vyhodnotenie a využitie získaných informácií.

V koncepcii vyučovacieho predmetu slovenský jazyk a literatúra v základnom vzdelávaní sa výraznejšie posilňuje komunikačný, činnostný a zážitkový charakter predmetu. Znamená to, že namiesto učenia sa izolovaných poznatkov o jazyku alebo literatúre sa väčšia pozornosť venuje rozvíjaniu praktických komunikačných spôsobilostí žiaka, nadobúdaniu a rozvíjaniu gramotnosti a formovaniu žiaka ako čitateľa a pisateľa. Jazykové učivo sa chápe ako opora pri rozvíjaní komunikačných spôsobilostí, nie ako konečný cieľ vyučovania predmetu.

Všeobecné ciele vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia:

- Uplatňovať osvojené jazykové znalosti v praktických komunikačných činnostiach (hovorenie, počúvanie, čítanie, písanie).
- Využívať komunikačné činnosti pri vzdelávaní, sebarealizácii a pri napĺňaní rôznych komunikačných a kultúrnych potrieb.
- Kultivovať jazykovú interakciu a porozumieť jazykovej a kultúrnej rozmanitosti.
- Získať skúsenosti s využívaním rôznych textov a foriem komunikácie (hovorená, písaná, vizuálna, audiovizuálna, digitálna).
- Osvojiť si stratégie porozumenia a tvorenia textu a využívať ich pri spracúvaní a vyhodnocovaní informácií a pri sebavyjadrovaní.
- Vytvárať a upevňovať pozitívny vzťah k učeniu sa jazykov a k jazyku ako spoločenskej, kultúrnej a individuálnej hodnote.
- Osvojiť si efektívne stratégie učenia sa jazyka a posilňovať autonómnosť pri jazykovom rozvoji.

Hlavným cieľom :

1. cyklu je vytvárať základy čitateľskej a pisateľskej gramotnosti v nadväznosti na predchádzajúce skúsenosti žiaka. Zámerom je pomocou všetkých dostupných prostriedkov utvárať čitateľské a pisateľské návyky žiaka a formovať ho ako čitateľa a pisateľa.

2. cyklu je rozvíjať gramotnosť v prepojení s obsahmi ostatných vzdelávacích oblastí a s dôrazom na mnohoraké využívanie čítania a písania v rôznych kontextoch. Súčasťou rozvíjania gramotnosti je osvojovanie stratégií práce s textom a nadobúdanie skúseností s vlastným premýšľaním o procese čítania a písania. Dôležité je aj rozvíjanie schopnosti rozlišovať medzi faktami a domnienkami, formulovať vlastný názor a podopierať ho argumentmi.

3. cyklu je rozvíjať gramotnostné schopnosti žiaka, ktoré sú dôležité v súčasnej informačnej spoločnosti. Dôraz sa kladie na postupné využívanie čoraz širšieho spektra mimoučebnicových textov a multimediálnych komunikátov so zámerom vyhľadávať, triediť a kriticky hodnotiť informácie a informačné zdroje. S tým súvisí rozvíjanie argumentačných zručností a schopnosti riešiť problémy. Zároveň je úlohou tretieho cyklu rozvíjať emočnú sebareguláciu žiaka a efektívnu spoluprácu a komunikáciu v kolektíve.

Časová dotácia vzdelávacích predmetov vo vzdelávacej oblasti rozdelená do cyklov a do ročníkov

	1. cyklus			2. cyklus		3. cyklus			
	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Slovenský jazyk a literatúra	9	8	7						

CIELE A KOMPONENTY jednotlivých vyučovacích predmetov

Pri rozvíjaní komunikačných spôsobilostí žiaka a pri nadobúdaní a rozvíjaní jeho gramotnosti sa tri základné komunikačné činnosti (interakcia, produkcia, recepcia) premietajú do piatich komponentov:

- **komunikačná interakcia** zahŕňa rozvíjanie schopnosti žiaka vecne a sociálne primerane vstupovať do medziľudskej komunikácie a rešpektovať pritom komunikačného partnera. Zámerom rozvíjania komunikačnej interakcie je uplatňovanie zásad kooperácie a zdvorilosti v rôznych komunikačných situáciách. Osobitne dôležité je uplatňovanie sociokultúrnych zvyklostí a postupné rozvíjanie argumentačných zručností žiaka.

- **hovorená produkcia** zahŕňa rozvíjanie schopnosti žiaka tvoriť rôzne žánre hovoreného textu a vyjadrovať pritom rozličné komunikačné zámery. Dôležité je aj aktívne počúvanie hovoreného prejavu a jeho porozumenie. V súlade so súčasným charakterom komunikácie je potrebné hovorený text kombinovať aj s obrazovou zložkou. Zámerom rozvíjania hovorenej produkcie je príprava žiaka na kultivovanú verejnú komunikáciu a na využívanie žánrov Hovoreného textu na rôzne účely.
- **písaná produkcia** zahŕňa rozvíjanie schopnosti žiaka tvoriť rôzne žánre písaného textu a vyjadrovať pritom rozličné komunikačné zámery. Od začiatku nácviku písania sa zdôrazňuje význam a účel písaného textu. Dôraz sa kladie na proces písania textu a osvojovanie si postupov a stratégií tvorby písaného textu, vrátane uplatňovania pravopisných pravidiel. V súlade so súčasným charakterom komunikácie je potrebné písaný text kombinovať aj s obrazovou alebo zvukovou zložkou. Zámerom rozvíjania písanej produkcie je pripraviť žiaka na funkčné a kultivované využívanie písania v rôznych komunikačných situáciách a pri vzdelávaní kultivovať žiaka ako recipienta umenia.
- vecná recepcia zahŕňa recepciu rôznych žánrov čítaného a počúvaného textu, pri ktorej ide o získanie, spracovanie a vyhodnotenie informácií. Okrem porozumenia explicitných informácií treba žiaka viesť k vyvodzovaniu implicitných významov z textu a k ich prepájaniu s doterajšími znalosťami a skúsenosťami. Rovnako dôležité je sledovanie úspešnosti porozumenia samotným žiakom. Zámerom rozvíjania vecnej recepcie je pripraviť žiaka na analýzu informácií, ich kritické hodnotenie a na samostatné učenie sa z textu.
- zážitková recepcia sa od vecnej recepcie odlišuje účelom čítania alebo počúvania, ktorým je získanie emocionálno-estetickej skúsenosti s literárnym textom. Čítanie a počúvanie literárnych textov, uvažovanie o nich, reflexia a tvorivá práca s nimi umožnia rozšíriť čitateľské teritórium žiaka a budovať jeho čitateľské sebavedomie. Pri výbere textov sa zdôrazňuje estetická a hodnotová stránka literárneho diela, na základe ktorej je možné pôsobiť na emocionálny, morálny a hodnotový rozvoj žiaka. Zámerom rozvíjania zážitkovej recepcie je prostredníctvom intenzívnych čitateľských alebo audiovizuálnych zážitkov kultivovať žiaka ako recipienta umenia.

Úlohou vyučovania jazyka je formovať žiaka ako kultivovaného používateľa jazyka, ktorý vie primerane používať jednotlivé jazykové variety (spisovný jazyk, bežný hovorený jazyk, slang, nárečia) podľa typu komunikačnej situácie a rešpektuje pritom sociokultúrne zvyklosti. Dôležité je aj chápanie jazykovej a kultúrnej rozmanitosti a rešpektovanie používateľov iných jazykov a príslušníkov iných kultúr. Osobitnou úlohou vyučovania je kultivovanie žiaka ako recipienta literárneho textu a iných druhov umenia.

Ciele podoblastí vyučovania prvého jazyka :

- Uplatňovať vecnú a sociálne primeranú komunikačnú interakciu, rešpektovať pritom komunikačného partnera a sociokultúrne zvyklosti.
- Rozlišovať jazykové variety a používať ich primerane situácii a funkcii komunikácie.
- Používať čítanie a písanie v rôznych komunikačných a vzdelávacích kontextoch.
- Získať vzťah k čítaniu a k písaniu textov, stať sa samostatným a aktívnym čitateľom a pisateľom.
- Vyjadrovať obsahy a komunikačné zámery prostredníctvom rôznych žánrov hovoreného a písaného textu.
- Porozumieť rôznym žánrom počúvaného a čítaného vecného textu, získané informácie využiť pri vzdelávaní a sebarozvoji.
- Získať základné znalosti o jazykovom systéme a o fungovaní jazyka v komunikácii a uplatniť ich v praktickej komunikácii
- Porozumieť rôznym literárnym textom, interpretovať ich a na základe estetického prežitia textu formovať svoje postoje, hodnoty a osobnosť.
- Orientovať sa v tlačených a digitálnych médiách, rozlišovať spoľahlivosť a hodnovernosť informácií a informačných zdrojov.
- Získať základné argumentačné zručnosti a používať ich v diskusiách na aktuálne spoločenské témy a pri riešení problémov.
- Upevňovať si pozitívny vzťah k materinskému jazyku a k iným jazykom, uvedomovať si národnú, kultúrnu a individuálnu hodnotu jazyka.

Hlavným cieľom 1. cyklu je vytvárať základy čitateľskej a pisateľskej gramotnosti v nadväznosti na predchádzajúce skúsenosti žiaka. Zámerom je pomocou všetkých dostupných prostriedkov utvárať čitateľské a pisateľské návyky žiaka a formovať ho ako čitateľa a pisateľa.

Ciele vzdelávania pre 1. cyklus

- Viesť jednoduchý dialóg primerane situácii a komunikačnému partnerovi.
- Vyjadriť myšlienky v súvislom hovorenom prejave.
- Písať čitateľným rukopisom a uplatniť pri písaní základné pravopisné pravidlá.
- Vytvoriť primeraný písaný a obrazovo-písaný text.
- Počúvať a čítať primerané vecné texty.
- Orientovať sa v nesúvislých a obrazovo-písaných textoch.
- Počúvať a čítať primerané literárne texty, interpretovať ich obsah a obraznosť v kontexte vlastných skúseností.
- Identifikovať v texte explicitné informácie a vyvodiť z textu základné implicitné informácie. ⇒

- Klásť otázky zamerané na obsah textu a na vlastné porozumenie textu.

Tematické okruhy a textová realizácia pre 1. cyklus

- domov, rodina, priateľstvo, medziľudské vzťahy, medzigeneračné vzťahy a porozumenie, prijatie a odmietanie, česť/čestnosť, záľuby a koníčky, zdravie, dobro, zlo, pravda a lož, hra, humor, príroda okolo nás, svet zvierat, človek ako súčasť prírody, pomoc iným, moje mesto/obec, zvyky, spôsob života, mieste tradície a kultúra;
- čítanie, počúvanie a sledovanie rôznych typov textov a rôznych žánrov (lyrické, epické, dramatické žánre) slovenskej a svetovej literatúry so zreteľom na detský aspekt a záujmy žiakov: riekanka, hádanka, ľudová pieseň, báseň, bájka, rozprávka, povesť, bábková hra, obrázkový príbeh, komiks.

SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA; 1.cyklus; 1.ročník

Komponent	KOMUNIKAČNÁ INTERAKCIA		
Obsahový štandard			Výkonový štandard
Tematický celok	Termíny	Činnosti	Žiak vie/dokáže:
Komunikačné zvyklosti	pozdrav, tykanie/vykanie,	⇒rozlišovanie pozdravov, tykania/vykania verejnom a súkromnom komunikačnom prostredí, ⇒ formulovanie ústneho poďakovania a ospravedlnenia	⇒ uplatniť doterajšie (predprimárne) znalosti s používaním pozdravov: používať vhodné pozdravy v závislosti od situácie, ⇒ rozlíšiť vhodné pozdravy podľa súkromného a verejného prostredia, ⇒ používať tykanie/vykanie v závislosti od situácie, ⇒ použiť správnu formu predstavenia sa: meno, priezvisko, (bydlisko), ⇒ sformulovať ústne poďakovanie a ospravedlnenie, ⇒ za pomoci učiteľa ohľaduplne komunikovať s komunikačným partnerom.
Komunikačné zámery a ich vyjadrenie	Prosba, prianie, nesúhlas	⇒ formulovanie prosby, priania, nesúhlasu, porovnáva nie rôznych spôsobov ich vyjadrenia	⇒ chápať rozdiel medzi prosbou, prianím, nesúhlasom, ⇒ sformulovať jednoduchú prosbu, prianie, nesúhlas, ⇒ spoznávať za pomoci učiteľa rôzne spôsoby vyjadrenia

			prosby, priania, nesúhlasu a porovnávať ich. jednoduchý dialóg pozorné počúvanie
Dialóg	jednoduchý dialóg, pozorné počúvanie	⇒ nácvik jednoduchého dialógu v dvojici: ⇒ kladenie otázok a formulovanie odpovedí, ⇒ pozorné počúvanie komunikačného partnera, ⇒ vysvetlenie na jednoduchom príklade rozdielov medzi rozhovorom s človekom a interakciou s AI	⇒ zapojiť sa do rozhovoru v dvojici za pomoci učiteľa, ⇒ sformulovať jednoznačnú otázku k téme rozhovoru, ⇒ sformulovať jednoznačnú a zrozumiteľnú odpoveď, ⇒ uplatniť v dialógu vhodné jazykové, zvukové a pohybové prostriedky, ⇒ počúvať pozorne komunikačného partnera.
Komunikačné prostriedky a pravidlá	slovo, slovné spojenie, veta, dĺžka hlások, dvojhlásky, spisovná výslovnosť (hláska, dĺžka hlásky)	⇒ používanie vhodných slovných spojení a viet pri vyjadrovaní rôznych komunikačných zámerov, ⇒ uplatňovanie pravidiel spisovnej výslovnosti (kvantita, dvojhlásky)	⇒ uvedomovať si vlastnosti slov z hľadiska jazyka (slovo sa skladá zo slabík, slabika sa skladá z hlások, zo slov sa skladá veta), ⇒ chápať, že hláska je zvuk ľudskej reči, ⇒ chápať, že veta vyjadruje myšlienku, ⇒ vybrať za pomoci učiteľa vhodné slovné spojenia a použiť ich zmysluplne do vety, ⇒ sformulovať vhodné vety na vyjadrenie prosby, priania, nesúhlasu, ⇒ rozlišovať a správne vyslovovať slová s dlhými hláskami a dvojhláskami.
Komponent	HOVORENÁ PRODUKCIA		
Obsahový štandard			Výkonový štandard
Tematický celok	Termíny	Činnosti	Žiak vie/dokáže:
	téma, prednes,	⇒ výber témy hovoreného	⇒ s pomocou učiteľa vybrať tému hovoreného prejavu,

Príprava a prednes hovoreného prejavu	ústna informácia-oznam, rozprávanie (zážitok)	prejavu, ⇒ rozvíjanie témy podľa zámeru informovať (oznam), ⇒ prednes hovoreného prejavu v prostredí triedy	rozvíjať ju podľa zámeru informovať, ⇒ rozprávať o tom, ako môže získať a overiť si informácie, ⇒ spolupracovať pri získavaní informácií, ⇒ prerozprávať príbeh, zážitok, pri formulácii viet neopakovať zbytočne slová, nepoužívať slová neúčelne a neopakovať často slová (toto, tam, ten, potom....), ⇒ počúvať hovorené prejavy a klásť jednoduché otázky k ich obsahu.
Reflexia hovoreného/ počúvaného prejavu	hovorený prejav, otázky a odpovede	⇒ pozorné počúvanie hovoreného prejavu spolužiakov, ⇒ kladenie otázok k obsahu počúvaného prejavu, ⇒ formulovanie odpovedí na položené otázky	⇒ pozorne počúvať hovorený prejav spolužiakov, ⇒ s pomocou učiteľa klásť jednoduché otázky k obsahu počúvaného prejavu, ⇒ formulovať jednoduché odpovede na položené otázky.
Žánre hovoreného textu	rozprávanie (zážitok, skúsenosť), opis pracovného postupu, blahoželanie	⇒ jednoduché rozprávanie: prežitá skúsenosť, zážitok, rozprávanie o plánovanej udalosti, ⇒ jednoduchý opisný text – hlavné znaky pozorovanej činnosti, ⇒ jednoduchý príležitostný prejav: nácvik ústneho blahoželania, ⇒ jednoduchá ústna informácia (oznam)	⇒ rozprávať na základe otázok učiteľa o prežitej skúsenosti, ⇒ vyjadriť myšlienky v ucelených vetách, ⇒ určiť časovú následnosť deja, ⇒ pozorovať pracovný postup (priamo predvádzaný), ⇒ usporiadať poradie predvádzaných činností pomocou obrázkovej osnovy, ⇒ s pomocou učiteľa nacvičiť a predniesť jednoduchý príležitostný prejav – ústne blahoželanie, ⇒ sformulovať jednoduchú ústnu informáciu – oznam.
Komunikačné prostriedky a pravidlá	zámer vety: prosba, prianie, nesúhlas spisovná výslovnosť (dĺžka hlásky, dvojhláska)	⇒ používanie viet s rôznymi komunikačnými zámermi: prosba, prianie, nesúhlas, ⇒ vyjadrovanie myšlienok v ucelených vetách, ⇒ uplatňovanie pravidiel spisovnej výslovnosti (kvantita – dĺžka hlásky, výslovnosť	⇒ používať vety s rôznymi komunikačnými zámermi (prosba, prianie, nesúhlas) a vyjadrovať myšlienky v ucelených vetách s pomocou učiteľa, ⇒ uplatňovať pravidlá spisovnej výslovnosti (dĺžka hlásky, výslovnosť dvoj hlások), ⇒ tvoriť k daným slovám slová s podobným významom, ⇒ napísať slovo znázornené obrázkom, ⇒ dokresliť obrázok podľa informácií v texte,

		dvojhlások),	⇒ využívať písanie pri zaznamenávaní informácií,
Komunikačné prostriedky a pravidlá	slová s podobným významom, prirovnanie, melódia viet	⇒ používanie prirovnania, ktorému žiaci rozumejú, ⇒ uplatňovanie melódie viet podľa obsahu a komunikačného zámeru textu	⇒ používať prirovnania, ktorým rozumie, ⇒ triediť vety podľa obsahu, ⇒ uplatňovať melódiu viet podľa obsahu a komunikačného zámeru textu s pomocou učiteľa.

Komponent	PÍSANÁ PRODUKCIA		
Obsahový štandard			Výkonový štandard
Tematický celok	Termíny	Činnosti	Žiak vie/dokáže:
Žánre písaného textu	nesúvislý text – zoznam, rozprávanie (zážitok, skúsenosť)	⇒ tvorenie jednoduchého nesúvislého textu (zoznam), ⇒ jednoduché písomné rozprávanie: vyjadrenie prežitej udalosti, zážitku,	⇒ s pomocou učiteľa vytvoriť nesúvislý text (zoznam činností v istom časovom úseku), ⇒ napísať jednoduché rozprávanie a s pomocou učiteľa usporiadať v texte poradie zažitých udalostí pomocou výrazov (najprv, potom, nakoniec),
Komunikačné prostriedky a pravidlá	oznámenie, prosba, prianie, slová s podobným významom	⇒ vyjadrovanie myšlienok vo vetách s rôznymi komunikačnými zámermi: oznámenie, prosba, prianie ⇒ uplatňovanie jednoduchých lexikálnych vzťahov v texte: slová s podobným významom,	⇒ vyjadriť s pomocou učiteľa jednoduché myšlienky vo vetách s rôznymi komunikačnými zámermi: oznámenie, prosba, prianie, ⇒ tvoriť k daným slovám slová s podobným významom,
	pravopis a pravopisné pravidlá, veta,	⇒ interpunkčný pravopis: interpunkčné znamienka na konci vety;	⇒ uplatniť pri písaní vhodné jazykové prostriedky a osvojené pravopisné pravidlá podľa svojich individuálnych dispozícií a s pomocou učiteľa,

Osvojovanie a uplatňovanie pravopisu	začiatok vety, koniec vety, interpunkčné znamienka (bodka, otáznik, výkričník rozlišovacie znamienka – dĺžeň, mäkčeň, pravopis vlastných mien osôb a zvierat	⇒ fonematický pravopis: rozlišovacie znamienka – dĺžeň, mäkčeň, ⇒ sémantický pravopis: písanie veľké ho písmena na začiatku vety, v menách osôb a zvierat	⇒ graficky rozlíšiť oznamovaciu vetu a opytovaciu vetu, ⇒ tvoriť vety podľa zadania.

Komponent	RECEPCIA VECNÝCH TEXTOV		
Obsahový štandard			Výkonový štandard
Tematický celok	Termíny	Činnosti	Žiak vie/dokáže:
Elementárne čítanie	text, veta, slovo, slabika hláska, písmeno,	⇒ fonematické uvedomovanie— sluchové rozlišovanie slov, viet, identifikácia hlásky, ⇒ poznávanie písmen, upevňovanie korešpondencie hlásky a písmena, ⇒ nácvik čítania slov, viet a krátkych textov primeranej náročnosti, ⇒ oprava vlastných chýb pri čítaní	⇒ identifikovať hlásky v slove podľa pokynu učiteľa, ⇒ identifikovať písmená slovenskej abecedy, ⇒ sluchovo určiť pozíciu danej hlásky v slove (na začiatku, vo vnútri, na konci slova), ⇒ sluchovo a zrakovo rozlišovať hlásky/písmená, slabiky a slová v čítanom texte, ⇒ čítať všetky tlačené a písané tvary písmen, ⇒ priradiť hlásky k písmenám, ⇒ rozložiť slovo na hlásky a určiť počet hlások v slove, ⇒ nacvičiť čítanie slov, viet a krátkych textov primeranej náročnosti, ⇒ čítať slová a vety so správnou intonáciou pod dohľadom učiteľa, ⇒ doplniť do vety správny tvar slova,

			⇒ s pomocou učiteľa opraviť vlastné chyby pri čítaní.
Porozumenie textu	obsah textu, nadpis, ilustrácia,	⇒ vytváranie predstáv o obsahu textu na základe ilustrácie, obrazového materiálu, nadpisu, ⇒ ústne reprodukovanie obsahu textu ⇒ identifikovanie kľúčových slov v texte a ich jednoduché zaznamenanie, ⇒ porozumenie doslovného (explicitného) významu písaného a počúvaného textu	⇒s pomocou učiteľa si vytvoriť predstavu o obsahu textu na základe ilustrácie, obrázkov, nadpisu, ⇒ identifikovať v texte nadpis, ilustráciu a obrazový materiál, ⇒ identifikovať za pomoci učiteľa kľúčové slová v texte a písomne ich zaznamenávať jednoduchou formou, ⇒ orientovať sa v texte podľa inštrukcií učiteľa, ⇒ na základe otázok učiteľa vyvodiť význam slov, ⇒ vyhľadať informáciu priamo uvedenú v texte, ⇒ čítať krátke vecné texty a porozumieť doslovným informáciám, ⇒ porozumieť obsahu jednotlivých viet, ⇒ použiť pri porozumení textu s pomocou učiteľa primerané znalosti slovnej zásoby, ⇒ interpretovať počutý / čítaný text samostatne a v závislosti od svojich individuálnych schopností.
Metakognitívne procesy pri recepcii vecného textu		⇒ pozorovanie učiteľovho premýšľania pri čítaní (učiteľ „myslí nahlas“): komentovanie porozumenia alebo neporozumenia, ⇒ sledovanie porozumenia obsahu prečítaného textu (Viem, čo text hovorí?)	⇒ pozorovať učiteľov prejav pri čítaní a s jeho pomocou vytvoriť si predstavu o obsahu textu, ⇒ rozhodnúť o pravdivosti/nepravdivosti výroku podľa textu, ⇒ preukázať porozumenie / neporozumenie prečítaného textu na základe otázok učiteľa.
	rozprávanie (zážitok, skúsenosť, príbeh),	⇒ porozumenie konaniu postáv a sprostredkovanej skúsenosti v bežnom (neumeleckom) rozprávaní: rozpráva nie prežitej	⇒ porozumieť konaniu postáv a dejovej postupnosti v rozprávaní, ⇒ porovnať sprostredkovanú skúsenosť z rozprávania s vlastnou skúsenosťou,

Žánre vecného textu		skúsenosti, ⇒ porozumenie jednoduchým obrazovo písaným alebo obrazovo-hovoreným textom: jednoduché náčrty, piktogramy,	⇒ pomenovať jednoduché náčrty, piktogramy a priradiť ich samostatne alebo s pomocou učiteľa k jednoduchým obrazovo-písaným alebo obrazovo-hovoreným textom.
Komunikačné prostriedky a pravidlá	obsah textu, slová s podobným významom	⇒ pozorovanie jazykového vyjadrenia komunikačného zámeru a interpunkčných znamienok na konci vety, ⇒ vyvodzovanie významov slov z textu	⇒ pozorovať jazykové vyjadrenia komunikačného zámeru a priradiť samo statne alebo s pomocou učiteľa interpunkčné znamienka na konci vety, ⇒ nahradiť dané slovo iným slovom, ⇒ tvoriť k daným slovám slová s podobným významom, ⇒ tvoriť slová s rovnakým slovotvorným základom, ⇒ vyvodiť význam slov z textu s pomocou učiteľa.

Komponent	RECEPCIA UMELECKÝCH TEXTOV		
Obsahový štandard			Výkonový štandard
Tematický celok	Termíny	Činnosti	Žiak vie/dokáže:
Čítanie s porozumením	text, ilustrácia nadpis	⇒ odlíšenie textu od ilustrácie, ⇒ domýšľanie jednoduchého príbehu pod ľa ilustrácie a čítanie ilustrácie, ⇒ identifikovanie základných stavebných prvkov textu (nadpis), ⇒ predvídanie z počutého a prečítaného textu, ⇒ rozoznávanie slov a viet v	⇒ samostatne odlíšiť text od ilustrácie a porovnať text s ilustráciou, ⇒ identifikovať nadpis textu, ⇒ odhadnúť s pomocou učiteľa obsah jednoduchého príbehu podľa ilustrácie, doplniť príbeh o text opisujúci situáciu pred dejom v texte a po ňom, ⇒ predvídať obsah z počutého a prečítaného textu podľa svojich individuálnych dispozícií alebo s pomocou učiteľa, ⇒ orientovať sa v texte a vyhľadať podľa pokynov učiteľa slová alebo časti textu,

		počúvanom a v čítanom texte	⇒ identifikovať v texte informácie podľa inštrukcií učiteľa, ⇒ identifikovať slová nesúvisiace s textom. spisovateľ ilustrátor riekanka hádanka ľudová pieseň báseň rozprávka obrázkový príbeh
Čítanie pre zážitok	spisovateľ, ilustrátor, riekanka, hádanka, ľudová pieseň, báseň, rozprávka, obrázkový príbeh	⇒ rozpoznanie a identifikácia literárnych postáv, opis prostredia, situácie s pomocou ilustrácie, ⇒ vyjadrovanie a zdieľanie vlastných pocitov z textu a z ilustrácie verbálnym aj neverbálnym spôsobom, ⇒ vyjadrovanie postoja k prečítanému a k počutému textu, k literárnym hrdinom a hrdinkám, ⇒ stvárnenie obsahu textu metódami tvorivej dramatiky pod vedením učiteľa, ⇒ formovanie empatie na základe čítaného a počúvaného textu, ⇒ spoznávanie vybraných tém v dielach slovenských autorov a v ľudovej slovesnej tvorbe umeleckého zážitku cez rôzne formy spracovania textu v knihách a časopisoch	⇒ s pomocou učiteľa i s pomocou ilustrácie rozpoznať literárne postavy, opísať jednoduché situácie a prostredia, ⇒ vyjadriť a zdieľať svoje pocity z textu a z ilustrácie verbálne aj neverbálne (mimika, gestá, pohyb), ⇒ na základe otázok učiteľa vyjadriť svoj postoj k počutému, prečítanému textu a k literárnym hrdinom, ⇒ klásť otázky k obsahu počúvaného alebo čítaného umeleckého textu, ⇒ dramatizovať s pomocou učiteľa a podľa svojich individuálnych dispozícií vhodné literárne texty, ⇒ zaujať na základe čítaného a počutého textu a pomocou otázok učiteľa svoje empatické postoje a formovať ich, ⇒ orientovať sa s pomocou učiteľa vo vybraných literárnych dielach slovenskej literatúry a v ľudovej slovesnej tvorbe, ⇒ podeliť sa o potešenie z individuálnej recepcie textu v knihách a časopisoch.
Samostatný / sebavedomý čitateľ	kniha, knižnica,	⇒ spoznávanie dostupných knižníc a ich využívanie (triedna knižnica, školská knižnica), ⇒ spoznávanie čitateľských skúseností a literárnych znalostí	⇒ využívať triednu a školskú knižnicu a orientovať sa v nich s pomocou učiteľa, ⇒ vyjadriť čitateľské skúsenosti a literárne znalosti v rodine na základe otázok učiteľa, ⇒ vyberať knihy a časopisy na čítanie s pomocou učiteľa.

		v rodine, ⇒ rozširovanie čitateľského teritória: výber kníh a časopisov na čítanie s pomocou učiteľa	
Metakognitívne procesy pri recepcii literárneho textu		⇒ sledovanie kvality čítania s pomocou učiteľa (Viem text prečítať?), ⇒ kladenie otázok na porozumenie, ⇒ riešenie úloh k textom, ⇒ sledovanie porozumenia prípadne neporozumenia obsahu a významu prečítaného textu (Viem, čo text hovorí?) ⇒ uvedomenie si významu a potreby čítania literárnych textov a hodnotenie vlastných pokrokov v čítaní	⇒vnímať kvalitu svojho čítania primerane, podľa svojich individuálnych dispozícií a s pomocou otázok učiteľa, ⇒ klásť jednoduché otázky na porozumenie, ⇒ riešiť úlohy k textom s pomocou učiteľa, ⇒ vymyslieť jednoduché kvízové otázky a návrhy odpovedí, ⇒ sledovať porozumenie prípadne neporozumenie obsahu a významu pre čítaného textu, ⇒ popísať vlastnými slovami význam a potrebu čítania literárnych textov.

MATEMATIKA A INFORMATIKA

OBSAH

MATEMATIKA A INFORMATIKA 2

Učebné osnovy pre 1. cyklus matematiky

Matematika 1.ročník 6
Matematika 2.ročník .....
Matematika 3.ročník .....
Učebné osnovy pre 2. cyklus matematiky

Matematika 4.ročník .....
Matematika 5.ročník .....
Učebné osnovy pre 3. cyklus matematiky

Matematika 6.ročník .....
Matematika 7.ročník .....
Matematika 8.ročník .....
Matematika 9.ročník .....
Učebné osnovy pre 1. cyklus informatiky

Informatika 3.ročník .....

Učebné osnovy pre 2. cyklus informatiky

Informatika 4.ročník .....
Informatika 5.ročník .....

Učebné osnovy pre 3. cyklus informatiky

Informatika 6.ročník .....
Informatika 7.ročník .....
Informatika 8.ročník .....
Informatika 9.ročník .....

MATEMATIKA A INFORMATIKA - charakteristika vzdelávacej oblasti

Matematické vzdelávanie má primárne vytvárať príležitosti na kultiváciu matematických činností, založených na aktívnom získavaní skúseností, objavovaní, overovaní a zovšeobecňovaní v kontexte matematického obsahu. Integrácia matematických činností do vzdelávania vedie k rozvoju dôležitých vlastností a návykov mysle, akými sú vytrvalosť či presnosť, ale aj k rozvoju sociálnych kompetencií (spolupráca, komunikácia), sebarozvojových kompetencií a kritického myslenia.

Cieľom matematického vzdelávania je vytvoriť veku a schopnostiam primerané podmienky na dosiahnutie rozvinutej matematickej gramotnosti, ďalších doménových gramotností a prierezových spôsobilostí žiakov. Matematická gramotnosť (zjednodušene) je súbor zručností, schopností a znalostí, ktoré umožňujú rozoznať matematickú podstatu problémov a riešiť ich pomocou matematiky.

Matematicky gramotný jedinec disponuje kompetenciami, akými sú schopnosť komunikácie v matematike, schopnosť matematizácie, schopnosť používania vhodných reprezentácií, schopnosť logického uvažovania a argumentácie, schopnosť navrhnúť stratégiu riešenia problému, schopnosť používať symbolický matematický jazyk a schopnosť používať matematické nástroje pri riešení problémov.

Osvojenie si **informatického obsahu a informatických výkonov** je prostriedkom na rozvoj informatickej gramotnosti, ktorú je schopný žiak primerane použiť pri riešení každodenných problémov a situácií. Informatické vzdelávanie na základných školách má vytvárať príležitosti na osvojenie si informatického obsahu a kultivovať aj informatické činnosti, akými sú napríklad objavovanie a zovšeobecňovanie vzťahov, zákonitostí a postupov, kvantitatívne i abstraktné uvažovanie a správna argumentácia. Integrácia informatických činností do vzdelávania vedie k rozvoju dôležitých osobnostných vlastností, akými sú presnosť, vytrvalosť a kritické myslenie, ale aj k rozvoju sociálnych kompetencií, akými sú spolupráca a komunikácia.

Hlavným cieľom:

- 1. cyklu matematického vzdelávania je, aby žiaci nadobudli matematickú gramotnosť na elementárnej úrovni, teda mali osvojený základný matematický obsah, aktivované prvotné matematické kompetencie, vytvorené základy matematických praktík, matematickej identity a pozitívneho obrazu o význame matematiky. Hlavným cieľom v línii informatického myslenia je zoznamovať sa hlavne so spôsobom riešenia algoritmických úloh, zatiaľ iba sekvenčných, s propedeutikou na jednoduché cykly a s dôrazom na rozpoznanie správnosti riešenia, riešiteľnosti úlohy a chybových situácií. V línii digitálnej gramotnosti slúži na prvé zoznámenie sa s nástrojmi pre textovú a grafickú informáciu, ich kombinácii pri tvorbe veku a spôsobilostiam primeraných artefaktov s použitím vhodných stránok webu a multimediálnych súborov.
- 2. cyklu matematického vzdelávanie je, aby žiaci preukázali základy matematickej gramotnosti, disponovali základnými matematickými poznatkami a používali veku a schopnostiam primerané matematické praktiky na riešenie problémov. Hlavným cieľom v línii informatického myslenia je umožniť žiakom objaviť prvé mechanizmy niektorých z programových konštrukcií, napríklad podmienené príkazy, opakovanie a podprogramy. Na tejto úrovni sa s dátovými údajmi a štruktúrami zoznamujú len pri manipulácii prostredníctvom vhodných aplikácií. V línii digitálnej gramotnosti sa žiaci zoznamujú s reprezentáciami dát a ich spracovaním len pomocou softvérov vhodných pre tento vek, ale aj spôsobilosti žiakov. Podobne sa zásada primeranosti rešpektuje aj pri orientácii vo využívaní internetu a aplikácii v operačnom systéme. Predpokladáme aj diskusie o rizikách informačných technológií.
- 3. cyklu matematického vzdelávanie je, aby žiaci disponovali rozvinutou matematickou gramotnosťou, primerane abstraktne uvažovali o pojmoch, vzťahoch a postupoch a mali osvojené matematické praktiky na takej úrovni, ktorá im umožňuje nielen samostatne riešiť, ale aj efektívne spolupracovať pri riešení zložitejších matematických úloh.

  Hlavným cieľom v línii informatického myslenia je zoznámiť žiakov so základnou úrovňou vyššieho programovacieho jazyka, ktorý bude zahŕňať základné dátové typy, podmienené príkazy, cykly a pomenované bloky (podprogramy/funkcie). Nástroje (aplikácie) na spracovanie údajov v rôznych reprezentáciách sa nemôžu sústrediť na konkrétneho výrobcu, ale osvojujú sa na principiálnej úrovni. Podobne aj nástroje internetu a operačného systému sa sústreďujú na princípy fungovania.

Časová dotácia vzdelávacích predmetov vo vzdelávacej oblasti rozdelená do cyklov a ročníkov

	1. cyklus			2.cyklus		3.cyklus			
	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Matematika	4	4	4						
Informatika	------	------	1						

CIELE A KOMPONENTY jednotlivých vyučovacích predmetov

Ciele vyučovacieho predmetu matematika :

- Disponovať primeraným matematickým aparátom – rozumieť matematickým pojmom, vzťahom a postupom na úrovni zodpovedajúcej edukačným potrebám a schopnostiam žiakov.
- Používať matematické reprezentácie – používať vhodné modely a reprezentácie matematických pojmov, vzťahov a postupov v rôznych situáciách a interpretovať ich.
- Navrhnúť stratégie riešenia problémov – transformovať jednoduché problémy reálnych situácií do matematickej podoby (matematizovať ich), navrhnúť, vyhodnotiť a aplikovať rôzne metódy riešenia problémov, prezentovať a posúdiť výsledky v kontexte pôvodného problému a ovládať postupy na kontrolu riešení.
- Kriticky uvažovať a argumentovať – tvoriť jednoduché predpoklady, navrhovať, kriticky vyhodnocovať a optimalizovať stratégie riešenia matematických problémov, vyvodzovať logické dôsledky a zdôvodňovať riešenie problému, vrátane identifikácie chyby, opravy chyby a jej vnímania ako nevyhnutnej súčasti učenia sa.
- Používať matematický jazyk a komunikovať – počúvať s porozumením, vecne a presne komunikovať pomocou prirodzeného aj matematického (vrátane symbolického) jazyka, diskutovať o problémoch a tímovo spolupracovať pri riešení matematických úloh.
- Používať matematické nástroje – zmysluplne vyberať a použiť vhodné matematické nástroje (reálne, elektronické a digitálne pomôcky/nástroje) na reprezentáciu a riešenie problémov a po súdiť ich efektívnosť.

Ciele vyučovacieho predmetu informatika:

- Disponovať primeraným informatickým aparátom – rozumieť informatickým pojmom, vzťahom a procesom na primeranej úrovni zodpovedajúcej potrebám a schopnostiam žiakov.
- Používať informatické reprezentácie – používať a interpretovať vhodné modely, štruktúry a reprezentácie údajov, stavov a procesov.
- Navrhnúť riešenie problémov – analyzovať a porozumieť jednoduchým problémom z reálnych situácií, navrhnúť postup a vhodný nástroj na riešenie problémov.
- Používať jazyk – porozumieť, interpretovať, vytvárať a zapisovať vzťahy, návody na riešenie dané ho problému pomocou konštrukcií formálneho jazyka, prezentovať výsledky v kontexte pôvodné ho problému.
- Kriticky uvažovať a argumentovať – tvoriť jednoduché predpoklady, navrhovať, zdôvodňovať, optimalizovať a kriticky posudzovať riešenia informatických problémov, vyvodzovať dôsledky, vrátane identifikácie a opravy chýb.
- Používať digitálne technológie – zmysluplne vyberať a používať vhodné nástroje na dosiahnutie cieľov, korektne a bezpečne pracovať v digitálnom prostredí.

MATEMATIKA

Hlavným cieľom 1. cyklu matematického vzdelávania je, aby žiaci nadobudli matematickú gramotnosť na elementárnej úrovni, teda mali osvojený základný matematický obsah, aktivované prvotné matematické kompetencie, vytvorené základy matematických praktík, matematickej identity a pozitívneho obrazu o význame matematiky.

Cieľ vzdelávania pre 1. cyklus:

- Používať prirodzené čísla, operácie s prirodzenými číslami a ich vlastnosti na riešenie jednoduchých aplikačných a kontextových úloh.
- Orientovať sa v jednoduchej tabuľke a grafe a používať ich pri riešení aplikačných úloh zameraných na vyhľadávanie, zber, zaznamenávanie, triedenie, usporiadanie a interpretáciu údajov.
- Objavovať, opísať a aplikovať jednoduché pravidlá, závislosti a vzťahy.
- Rozlišovať jednoduché rovinné a priestorové geometrické útvary, opisovať ich významné prvky a vlastnosti, triediť, skladať a rozkladať ich.
- Orientovať sa v rovine a v priestore, riešiť jednoduché polohové a metrické geometrické úlohy.
- Tvoriť jednoduché reprezentácie matematických pojmov a vzťahov, používať ich pri riešení problémov, veku primerane používať jednoduchý matematický jazyk.
- Používať priame logické úsudky a riešiť problémy v situáciách a kontexte svojho individuálneho života.

MATEMATIKA; 1.cyklus; 1.ročník					
KOMPONENT, tematický celok	ČÍSLA A OPERÁCIE S ČÍSLAMI, Prirodzené čísla v obore do 10 000				
Výkonový štandard					
Cieľ : Používať prirodzené čísla, operácie s prirodzenými číslami a ich vlastnosti na riešenie jednoduchých aplikačných a kontextových úloh **Výkon:** Používať prirodzené čísla do 10 000 v rôznych kontextoch a aplikovať poznatky z numerácie do 10 000 pri riešení úloh.					
Žiak vie/dokáže: ⇒ používať prirodzené čísla do 20 v rôznych kontextoch a aplikovať poznatky z numerácie do 20 pri riešení úloh ⇒ Prečítať, zapísať, usporiadať a porovnať prirodzené čísla do 20, urobiť rozklad čísla. ⇒ Orientovať sa v číselnom rade, na číselnej osi. ⇒ Rozhodnúť o pravdivosti/nepravdivosti tvrdenia. ⇒ Vytvoriť vzostupný a zostupný číselný rad. ⇒ Zobraziť číslo na číselnej osi. ⇒ Doplniť chýbajúce čísla do vzostupného aj zostupného číselného radu. ⇒ Vymenovať niekoľko čísel menších (väčších) ako dané číslo. ⇒ Usporiadať čísla podľa veľkosti vzostupne i zostupne. ⇒ Porovnať dve čísla a výsledok porovnania zapísať pomocou relačných znakov >, =					
Obsahový štandard			Matematické praktiky		
Pojmy	Vzťahy	Postupy	Matematické reprezentácie	Matematické modelovanie	Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia
pravda/nepravda, číslo, číslica, jednociferné číslo, dvojciferné číslo, jednotky, desiatky porovnávanie, väčší, menší, rovný, najväčší, najmenší; usporiadanie (od	porovnávanie a usporiadanie prirodzených čísel,	práca s množinami a ich prvkami (tvorba, usporiadanie, triedenie, porovnávanie) číslo ako množstvo, číslo ako poradie, číslo ako predchodca alebo nasledovník,	znalosť a používanie rôznych reprezentácií čísel v obore do 20 a modelovanie rôznych rozkladov čísel	využívanie poznatkov a postupov pri práci s množinami v matematizácii úloh; používanie poznatkov a modelov z	porozumenie jednoduchým výrokom (tvrdeniam) a ich používanie, rozhodovanie o ich pravdivosti, rozlišovanie a formulovanie jednoduchých

najmenšieho po najväčšie a naopak), pred, za, hneď pred, hneď za, prvý, posledný, predposledný, číselná os; rozklad; číselný rad		rozklady čísla; metódy porovnávania čísel a zápis výsledku porovnania, usporiadanie čísel v obore do 20 (vzostupné, zostupné) orientácia v číselnom rade (vzostupnom, zostupnom), práca s číselnou osou;		numerácie do 100 (porovnávanie, usporiadanie, rozklady) pri riešení jednoduchých slovných úloh a reálnych problémov, ktoré žiak dokáže opísať.	kvantifikovaných výrokov a ich používanie v diskusiách pri riešení problémov; správne čítanie a písanie čísla do 20; interpretovanie čísla do 20 v rôznych kontextoch (počet, poradie, adresa a iné); rozlišovanie čísel a číslic (cifier) v komunikácii a argumentácii;

KOMPONENT, tematický celok	ČÍSLA A OPERÁCIE S ČÍSLAMI, Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel v obore do 100
Výkonový štandard	
Cieľ : Používať prirodzené čísla, operácie s prirodzenými číslami a ich vlastnosti na riešenie jednoduchých aplikačných a kontextových úloh. **Výkon:** Sčitovať a odčitovať prirodzené čísla v obore do 100 s použitím pamäťových, písomných a elektronických algoritmov, použitím vlastností operácií a vzťahov medzi nimi.	
Žiak vie/dokáže: ⇒ Sčítať a odčítať prirodzené čísla v obore do 20 bez prechodu cez základ 10, s použitím pamäťových a písomných algoritmov. ⇒ Sčítať a odčítať prirodzené čísla v číselnom obore do 20 s prechodom cez základ 10 na úrovni manipulácie. ⇒ Použiť znaky +, –, =. ⇒ Vytvoriť príklady na sčítanie a odčítanie k danej situácii v obore do 20.	

Obsahový štandard			Matematické praktiky		
Pojmy	Vzťahy	Postupy	Matematické reprezentácie	Matematické modelovanie	Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia
sčítanie, odčítanie, plus, mínus, o koľko menej/viac.	Vzťah sčítania a odčítania ako inverzných operácií vlastnosti sčítania komutatívnosť)	Kardinálny (počet prvkov množiny) prístup k sčítaniu, prístupy k odčítaniu odoberaním a dopočítaním; základné spoje sčítania a od čítania na úrovni automatizácie; pamäťové a písomné algoritmy sčítania a odčítania	využívanie rôznych reprezentácií sčítania a odčítania na usporiadaných aj neusporiadaných množinách; znalosť a používanie statických a dynamických modelov sčítania	používanie vzťahov medzi sčítaním a odčítaním pri matematizácii a riešení úloh;	čítanie a zapisovanie sčítania a od čítania; používanie symbolických znakov sčítania a odčítania; vysvetľovanie

KOMPONENT, tematický celok	ZÁVISLOSTI, VZŤAHY A PRÁCA S ÚDAJMI, Základy práce so vzormi a postupnosťami
Výkonový štandard	
Cieľ: Objavovať, opísať a aplikovať jednoduché pravidlá, závislosti a vzťahy. **Výkon:** Identifikovať, opísať a aplikovať jednoduché pravidlá opakujúceho sa vzoru (tvoreného znakmi, symbolmi, obrázkami, číslami, slovami) a jednoduchej číselnej postupnosti a nachádzať ich reprezentácie v rôznych oblastiach života.	
Žiak vie/dokáže: ⇒ Identifikovať prvky/členov a pravidlá opakujúceho sa vzoru. ⇒ Určiť a doplniť chýbajúcich členov vo vzore a v číselnej postupnosti. ⇒ Identifikovať vzory prítomné v reálnom živote. ⇒ Identifikovať a popísať pravidlo jednoduchej postupnosti čísel, znakov, symbolov. ⇒ Na základe identifikovaného pravidla doplniť do postupnosti niekoľko čísel, znakov, symbolov.	

Obsahový štandard			Matematické praktiky		
Pojmy	Vzťahy	Postupy	Matematické reprezentácie	Matematické modelovanie	Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia
vzor/rad (znakov, symbolov, obrázkov, čísel), rytmus; pravidlo;	Pravidlo opakujúceho sa vzoru a pravidlo číselnej postupnosti.	Identifikácia prvkov/členov a pravidla opakujúceho sa vzoru (tvoreného znakmi, symbolmi, obrázkami, číslami, napr. typu "ab", "abb", "aabb", "abc", "abbb"); určenie a doplnenie chýbajúcich členov vo vzore a v čísel nej postupnosti; identifikácia vzorov prítomných v reálnom živote (v prírode, v kultúre, v športe a umení).	znalosť a aplikovanie auditívnych, vizuálnych, kinestetických reprezentácií jednoduchých lineárnych opakujúcich sa vzorov a číselných postupností.	objavenie jednoduchého pravidla vo vytvorenom vzore alebo postupnosti a jeho aplikovanie;	identifikovanie prvkov a opísanie pravidiel aplikovaných vo vzoroch/ postupnostiach;

KOMPONENT, tematický celok	ZÁVISLOSTI, VZŤAHY A PRÁCA S ÚDAJMI, Základy práce s jednoduchými závislosťami a vzťahmi
Výkonový štandard	
Cieľ: Objavovať, opísať a aplikovať jednoduché pravidlá, závislosti a vzťahy. **Výkon:** Opísať jednoduché pozorované závislosti z reálneho života, vysvetliť ich, modelovať a používať v každodennom živote.	
Žiak vie/dokáže: ⇒ Určiť celú hodinu.	

⇒ Označiť a pomenovať jednotky času. ⇒ Poznať základné peňažné jednotky.					
Obsahový štandard			Matematické praktiky		
Pojmy	Vzťahy	Postupy	Matematické reprezentácie	Matematické modelovanie	Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia
euro, minca hodina, minúta, deň, týždeň	Peňažné vzťahy – vzťahy medzi peňažnými jednotkami a ich hodno ta; časové vzťahy – vzťahy medzi časovými jednotkami,	peniaze - poznávanie mincí čas – označovanie a pomenovani e jednotiek času,	používanie reprezentácie pre základné peňažné jednotky, znalosť a používanie národnej meny (platidlo); používanie reprezentácie pre základné časové jednotky.	riešenie úloh súvisiacich s orientáciou v čase; aplikovanie úvodných poznatkov z finančnej gramotnosti o hodnote peňazí pri riešení jednoduchých úloh.	diskutovanie o vzťahoch a závislostiach medzi číslami; používanie jednotiek času a vzťahov medzi nimi v každodennej komunikácii; diskutovanie o hodnote peňazí a o vzťahoch medzi peňažnými jednotkami.

KOMPONENT, tematický celok	ZÁVISLOSTI, VZŤAHY A PRÁCA S ÚDAJMI, Základy riešenia jednoduchých kombinatorických situácií
Výkonový štandard	
Cieľ: Objavovať, opísať a aplikovať jednoduché pravidlá, závislosti a vzťahy. **Výkon:** Pochopiť jednoduché kombinatorické a pravdepodobnostné situácie a ich reprezentácie, navrhovať a aplikovať stratégie ich riešenia na úrovni manipulácie s predmetmi a využívania jednoduchých pokusov a reprezentácií.	
Žiak vie/dokáže: ⇒ Triediť predmety podľa danej vlastnosti.	

⇒ Vytvoriť a dodržať systém pri hľadaní a zapisovaní spôsobov usporiadania dvoch (troch) predmetov, znakov, symbolov na úrovni manipulácie s predmetmi a využívania jednoduchých pokusov a reprezentácií.
⇒ Nájsť všetky rôzne spôsoby usporiadania dvoch (troch) predmetov, znakov, symbolov.
⇒ Určiť počet možností usporiadania dvoch (troch) predmetov, znakov, symbolov.

Obsahový štandard		Matematické praktiky			
Pojmy	Vzťahy	Postupy	Matematické reprezentácie	Matematické modelovanie	Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia
možnosť, počet možností	Organizačný princíp (systém) usporiadania dvoch a troch prv kov.	Objavenie a dodržanie systému usporiadania dvoj- a trojprvkových množín (predmetov, znakov, symbolov, číslic);	znalosť, používanie a tvorba rôznych reprezentácií na znázornenie systému usporiadania (konkrétne predmety, grafy, tabuľky).	riešenie problémov o usporiadaní dvoch, troch predmetov, znakov, symbolov a číslic (aj s opakovaním prv kov) manipulačnou činnosťou;	opísanie, vysvetlenie a zaznamenanie jednoduchej kombinatorickej situácie a jej riešenie;

KOMPONENT, tematický celok	ZÁVISLOSTI, VZŤAHY A PRÁCA S ÚDAJMI, Základy práce s údajmi

Výkonový štandard					
Cieľ: Orientovať sa v jednoduchej tabuľke a grafe a používať ich pri riešení aplikačných úloh zameraných na vyhľadávanie, zber, zaznamenávanie, triedenie, usporiadanie a interpretáciu údajov. **Výkon:** Používať jednoduché tabuľky a grafy na zber, triedenie, usporiadanie, zaznamenávanie a správnu interpretáciu údajov v reálnom živote a v aplikačných úlohách.					
Žiak vie/dokáže: ⇒ Zaznamenať údaje do tabuľky. ⇒ Využiť informácie z tabuľky. ⇒ Identifikovať riadok a stĺpec v tabuľke.					
Obsahový štandard			Matematické praktiky		
Pojmy	Vzťahy	Postupy	Matematické reprezentácie	Matematické modelovanie	Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia
tabuľka, riadok, stĺpec.	Početnosti údajov a ich porovnáva nie;	Orientácia a interpretácia údajov z jednoduchých tabuliek, zber a zaznamenávanie údajov do tabuľky, početnosti vyjadrené sčítacími čiarkami a numericky doplnenie chýbajúcich údajov do tabuliek	používanie tabuliek na reprezentáciu údajov a orientácia v nich.	simulovanie jednoduchých pokusov, zaznamenávanie a vyhodnocovanie výsledkov;	zaznamenávanie údajov pomocou tabuliek a diagramov;

<table>
<tr><td colspan="3">KOMPONENT, tematický celok</td><td colspan="3">GEOMETRIA, Orientácia v rovine a priestore</td></tr>
<tr><td colspan="6">Výkonový štandard</td></tr>
<tr><td colspan="6">Cieľ: Orientovať sa v rovine a v priestore, riešiť jednoduché polohové a metrické geometrické úlohy.
Výkon: Orientovať sa v rovine, v priestore a používať prirodzený aj symbolický jazyk na určenie polohy a hľadanie cesty. Rozoznávať jednoduché reálne orientačné situácie a riešiť ich pomocou algoritmických postupov.</td></tr>
<tr><td colspan="6">Žiak vie/dokáže:
⇒ Určiť polohu.
⇒ Riešiť úlohy o hľadaní cesty.
⇒ Opísať pohyb a realizovať pohyb na základe pokynov.</td></tr>
<tr><td colspan="3">Obsahový štandard</td><td colspan="3">Matematické praktiky</td></tr>
<tr><td>Pojmy</td><td>Vzťahy</td><td>Postupy</td><td>Matematické reprezentácie</td><td>Matematické modelovanie</td><td>Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia</td></tr>
<tr><td>smer, hore, dole, vpravo, vľavo, nad, pod, do, na, pred, za, vedľa, medzi, vpredu, vzadu, šípka (symbol ukazujúci smer).</td><td>Určovanie polohy objektov vzhľadom k sebe, k inému objektu a dvoch objektov navzájom.</td><td>Určovanie polohy objektov v rovine a priestore; hľadanie a opisovanie cesty v labyrinte,</td><td>znalosť a používanie jednoduchých reprezentácií na orientáciu v rovine a priestore (určovanie polohy, opis a realizácia pohybu)</td><td>používanie algoritmických postupov pri riešení úloh a problémov na určovanie polohy a orientáciu v rovine a priestore; riešenie úloh o hľadaní cesty a uvažovanie o jej dĺžke.</td><td>aplikovanie algoritmického uvažovania pri komunikácii o polohe alebo pohybe v rovine a priestore; interpretovanie jednoduchých záznamov pohybu/cesty.</td></tr>
</table>

<table>
<tr><td colspan="3">KOMPONENT, tematický celok</td><td colspan="3">GEOMETRIA, Základy skúmania geometrických útvarov v rovine</td></tr>
<tr><td colspan="6">Výkonový štandard</td></tr>
<tr><td colspan="6">Cieľ: Rozlišovať jednoduché rovinné a priestorové geometrické útvary, opisovať ich významné prvky a vlastnosti, triediť, skladať a rozkladať ich. Orientovať sa v rovine a v priestore, riešiť jednoduché polohové a metrické geometrické úlohy.
Výkon: Rozlišovať, pomenovať, opísať, vymodelovať, skladať a rozkladať jednoduché rovinné útvary, nachádzať ich reprezentácie v realite a vykonávať jednoduché geo metrické konštrukcie pomocou pravítka, kružidla alebo iných (vrátane digitálnych) nástrojov. Orientovať sa v rovine, v priestore a používať prirodzený aj symbolický jazyk na určenie polohy a hľadanie cesty.</td></tr>
<tr><td colspan="6">Žiak vie/dokáže:
⇒ Narysovať krivú, otvorenú, uzavretú čiaru.
⇒ Vyznačiť bod, ktorý danému geometrickému útvaru patrí, resp. nepatrí.
⇒ Vyznačiť bod a pomenovať ho.
⇒ Rozlišovať, pomenovať, skladať a rozkladať jednoduché rovinné útvary (trojuholník, štvorec, obdĺžnik, kruh), nachádzať ich reprezentácie v realite.</td></tr>
<tr><td colspan="3">Obsahový štandard</td><td colspan="3">Matematické praktiky</td></tr>
<tr><td>Pojmy</td><td>Vzťahy</td><td>Postupy</td><td>Matematické reprezentácie</td><td>Matematické modelovanie</td><td>Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia</td></tr>
<tr><td>rovná/krivá čiara, bod, vrchol, strana, lomená čiara, uzavretá čiara, otvorená čiara, trojuholník, štvorec, obdĺžnik, kruh</td><td>patrí/nepatrí</td><td>Určenie a vyznačenie bodov, ktoré patria/nepatria útvaru (ležia/neležia na útvare); rozlišovanie a triedenie rovinných útvarov (podľa významných prvkov a vlastností);</td><td>znalosť a tvorba modelov základných geometrických útvarov</td><td>použitie vlastností rovinných útvarov pri ich triedení podľa vybraných kritérií (počet strán, vrcholov, strany rovnakej/rôznej dĺžky a pod.);</td><td>používanie jednoduchých geometrických pojmov na opis geometrických útvarov v rovine pomenovanie a symbolické označenie rovinných geometrických útvarov zdôvodňovanie identifikácie, triedenia rovinných útvarov</td></tr>
</table>

<table>
<tr><td colspan="3">KOMPONENT, tematický celok</td><td colspan="3">GEOMETRIA, Základy skúmania geometrických útvarov v priestore</td></tr>
<tr><td colspan="6">Výkonový štandard</td></tr>
<tr><td colspan="6">Cieľ: Rozlišovať jednoduché rovinné a priestorové geometrické útvary, opisovať ich významné prvky a vlastnosti, triediť, skladať a rozkladať ich. Orientovať sa v rovine a v priestore, riešiť jednoduché polohové a metrické geometrické úlohy.
Výkon: Rozlišovať, pomenovať, vymodelovať a opísať jednoduché priestorové útvary, nachádzať ich reprezentácie v realite, skladať a rozkladať priestorové útvary. Orientovať sa v rovine, v priestore a používať prirodzený aj symbolický jazyk na určenie polohy a hľadanie cesty.</td></tr>
<tr><td colspan="6">Žiak vie/dokáže:
⇒ Rozlišovať a pomenovať jednoduché priestorové útvary (kocka, kváder), nachádzať ich reprezentácie v realite.
⇒ Skladať a rozkladať priestorové útvary využitím reálnych predmetov (napr. stavbu z kociek).</td></tr>
<tr><td colspan="3">Obsahový štandard</td><td colspan="3">Matematické praktiky</td></tr>
<tr><td>Pojmy</td><td>Vzťahy</td><td>Postupy</td><td>Matematické reprezentácie</td><td>Matematické modelovanie</td><td>Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia</td></tr>
<tr><td>Kocka, stavby z kociek.</td><td>Súvislosti medzi rovinnými a priestorovými útvarmi; vzťah medzi stavbou a počtom kociek v stavbe.</td><td>Rozlišovanie a triedenie priestorových útvarov (podľa významných prvkov a vlastností); stavanie stavieb z telies alebo z kociek podľa vzoru (reálna stavba alebo stavba na obrázku). tvorba jednoduchého plánu stavby z kociek"</td><td>Tvorba jednoduchej stavby z kociek a iných telies., modelovanie priestorových geometrických útvarov.</td><td>Používanie vlastností priestorových útvarov pri ich triedení rovnaké ho tvaru; identifikovanie chyby v stavbe a jej oprava.</td><td>Používanie jednoduchých geometrických pojmov na pomenovanie a opis geometrických útvarov ; zdôvodňovanie identifikácie a triedenia priestorových útvarov;</td></tr>
</table>

					opisovanie stavby z kociek.

ČLOVEK A SVET PRÁCE

OBSAH

ČLOVEK A SVET PRÁCE 2

Učebné osnovy pre 1. cyklus človek a svet práce

Človek a svet práce 1.ročník 5
Človek a svet práce 2.ročník .....
Človek a svet práce 3.ročník .....
Učebné osnovy pre 2. cyklus človek a svet práce

Človek a svet práce 4.ročník .....
Človek a svet práce 5.ročník .....
Učebné osnovy pre 3. cyklus človek a svet práce

Človek a svet práce 6.ročník .....
Človek a svet práce 7.ročník .....
Človek a svet práce 8.ročník .....
Človek a svet práce 9.ročník .....

ČLOVEK A SVET PRÁCE – charakteristika vzdelávacej oblasti

Komponenty vzdelávacej oblasti Človek a svet práce sú navzájom prepojené tak, aby bol zabezpečený rozvoj technického, tvorivého a kritického myslenia vo vzdelávacej oblasti. Dôraz je kladený na rozvíjanie technickej a profesijnej gramotnosti u žiakov. Pojem technická gramotnosť sa vzťahuje na schopnosť žiakov používať, riadiť, hodnotiť a chápať techniku. Aby sa žiak stal technicky gramotným jedincom, mal by po chopiť, čo je technika a technológie, ako fungujú, ako formujú spoločnosť a ako ich formuje spoločnosť. Technicky gramotný žiak má navyše určité schopnosti technicky myslieť a pracovať s technickými zariadeniami, ktoré mu umožňujú využiť ich vynaliezavosť pri navrhovaní a stavbe vecí, pri riešení praktických problémov, ktoré sú technologického charakteru.

Vo všeobecnej rovine sa profesijná gramotnosť označuje ako schopnosť identifikovať a rozvíjať reálny profesijný cieľ. Charakteristickou črtou profesijne gramotného žiaka je, že pozná svoje silné stránky, vie prijať a vyjadriť spätnú väzbu a v procese kariérového plánovania vytvárať konštruktívne rozhodnutia. Profesijná gramotnosť zahŕňa víziu, v ktorej má každý žiak určitý stupeň vedomostí o kariérových hodnotách, osobnom kariérnom smerovaní, plánovaní ako celoživotnom procese.

Obsah vzdelávacej oblasti Človek a svet práce je prepojený s riešením praktických úloh, ktoré sú procesne spojené s plánovaním, aktívnym experimentovaním a učením sa zo získaných skúseností. Žiaci by mali byť schopní orientovať sa vo svete technológií, porozumieť trendom technologického rozvoja a súvislostiam vedeckého po kroku, ale aj dopadom ľudskej činnosti na svet. Dôraz je kladený na kreatívne a inovatívne používanie technologických nástrojov pre dosiahnutie cieľa, prípadne na vyvodzovanie záveru na základe dôkazov. Žiaci sa učia kombinovať myslenie s manuálnymi činnosťami a porozumieť tak súvislostiam toho, čo študujú v škole, v spojitosti so svojím neskorším produktívnym vekom. Pozornosť je zameraná na schopnosť žiakov pochopiť, že svojou prácou vytvárajú hodnoty užitočné pre ostatných jednotlivcov v spoločnosti a svoje nápady vedia premeniť na reálne činy.

Hlavným cieľom:

- 1.cyklu je, aby žiaci v nadväznosti na rozvoj technickej gramotnosti v predprimárnom vzdelávaní získavali poznatky o rôznych prírodných a technických materiáloch, pracovných postupoch. Žiaci sa učia chápať techniku a porozumieť elementárnym javom a zákonitostiam v technike. Žiaci tiež získavajú poznatky o vzájomne súvisiacich pracovných činnostiach a profesiách v minulosti s poukázaním na možnosti využitia nadobudnutých pracovných zručností a návykov v rôznych oblastiach ľudskej činnosti v minulosti aj v súčasnosti, a tým získajú úvodné spôsobilosti profesijnej gramotnosti.

- 2. cyklu je, aby sa žiaci učili riešiť technické úlohy a prezentovať ich. Žiaci sa učia používať jednoduché technické zariadenia v každodennom živote. Sú prostredníctvom technických činností schopní identifikovať technický problém a kvalifikovane navrhnúť možné riešenia, a tým dokazovať zvládnutie základov technickej gramotnosti. Majú prehľad o profesiách a povolaniach súvisiacich s rôznymi odbormi v minulosti a dnes (s akcentom na regionálne špecifiká), poznajú možnosti ďalšie ho štúdia súvisiaceho s oblasťou ich záujmov, vedia vytvoriť osobné kariérové portfólio, a tým preukázať zvládnutie základov profesijnej gramotnosti.
- 3. cyklu je, oboznamovať sa a pracovať s materiálmi a technológiami na ich opracovanie. Žiaci sa učia nielen používať technické zariadenia, predmety, ale ich aj navrhovať, zhotovovať a hodnotiť. Učia sa analyzovať svoje tvorivé a technologické schopnosti, a tým rozvíjajú svoju technickú gramotnosť. Žiaci vedia aplikovať základné stratégie a metódy plánovania v rámci kariérneho smerovania, a tým rozvíjajú svoju profesijnú gramotnosť.

Časová dotácia vzdelávacích predmetov vo vzdelávacej oblasti rozdelená do cyklov a ročníkov

	1. cyklus			2.cyklus		3.cyklus			
	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Človek a svet práce	1	1	1	1	1	1	1	1	1

CIELE A KOMPONENTY

Ciele vzdelávacej oblasti:

- Využívať vedomosti z oblasti vedy, techniky, technických materiálov a rozvíjať zručnosti pri realizácii vlastných návrhov a podporovať inovatívne myslenie.
- Používať a zaobchádzať s technickými nástrojmi a prístrojmi, ako aj vedeckými údajmi na dosiahnutie cieľov.
- Prijímať rozhodnutia a vyslovovať názory na základe dôkazov.

- Uvedomovať si potrebu environmentálnej udržateľnosti ako životného cyklu výrobkov, environmentálnej bezpečnosti ako minimalizácie odpadu či správne nakladanie s vytvoreným odpadom, najmä pokiaľ ide o vedecko-technický pokrok v súvislosti s jednotlivcom, rodinou, komunitou a celosvetovými otázkami.
- Schopnosť pracovať v tíme a efektívne spolupracovať pri riešení problémov, ako aj vedieť prezentovať svoje návrhy a riešenia.
- Vnímať a chápať základné ekonomické princípy a aplikovať princípy zodpovedného rozhodovania a správania sa vo svete finančných, prírodných i ľudských zdrojov.
- Rozvíjať u žiakov spôsobilosti dôležité pri rozhodovaní o významných životných krokoch v rámci kariérového rozvoja a pri plánovaní budúcnosti – navrhnúť, vyhodnotiť a aplikovať rôzne metódy, ktoré budú prispievať k životnej a profesijnej orientácii žiakov a k tvorbe konštruktívnych kariérových rozhodnutí.
- Rozširovať poznatky žiakov o svete práce a informovať o možnostiach ďalšieho uplatnenia absolventov základnej školy.
- Identifikovať jednoduché technické problémy pri používaní digitálnych zariadení a navrhnúť jednoduché spôsoby ich riešenia. Rozpoznať potreby rozvoja vlastných digitálnych zručností a nájsť možnosti vlastného rozvoja.
- Rozvíjať u žiakov bádateľské schopnosti (pozorovať, merať, komunikovať, klasifikovať, interpretovať, tvoriť predpoklady, experimentovať).

Ciele vzdelávania pre 1. cyklus:

- získať poznatky o rôznych prírodných a technických materiáloch, pracovných postupoch, ktoré sú v rámci vývinového hľadiska pre dieťa dôležité,
- učiť sa využívať nadobudnuté prírodovedné poznanie pri riešení technickej otázky,
- realizovať jednoduché projekty s využitím primeraných techník, technológií, prírodných a technických materiálov,
- používať vlastnú predstavu pri konštruovaní jednoduchých statických a pohyblivých modelov,
- získať poznatky o pracovných činnostiach a profesiách v minulosti a dnes,
- rozpoznať hodnoty vzťahujúce sa k práci,
- pomenovať a prezentovať vlastné záľuby,
- rešpektovať a správať sa podľa spoločne dohodnutých pravidiel skupiny, vytvárať v skupine pozitívne vzťahy,
- realizovať jednoduchý nápad.

ČLOVEK A SVET PRÁCE; 1.cyklus; 1.ročník

Komponent	Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok		Činnosti	Žiak vie/dokáže
TECHNIKA Poznávanie vlastností modelovacích materiálov	⇒ druhy a vlastnosti netvrdnúcich, samo tvrdnúcich a tvrdnúcich modelovacích materiálov: cesto, modurit, prírodný a technický materiál: druhy, vlastnosti a možnosti využitia.	⇒ Práca s technickým, prírodným a drobným materiálom ⇒ zhotovenie darčekových predmetov ⇒ výroba jednoduchých úžitkových a dekoratívnych výrobkov z rôznych materiálov.	⇒ skúmať materiály a ich vlastnosti dôležité pre technickú činnosť.
TECHNIKA Papier a kartón: druhy, vlastnosti, základné suroviny na výrobu	⇒ v tvorivých činnostiach poznávanie rôznych druhov a vlastnosti papiera napr. kancelársky, kresliaci, novinový baliaci a pod.	⇒ Práca s technickým, prírodným a drobným materiálom.	⇒ realizovať jednoduché projekty s využitím primeraných techník, technológií, prírodných a technických materiálov s dodržaním BOZP
TECHNIKA	⇒ v tvorivých konštrukčných činnostiach rozlišovanie a	⇒ Konštruovanie jednoduchých modelov technických objektov ⇒	⇒ používať vlastnú predstavu pri konštruovaní jednoduchých

Kovy –druhy, vlastnosti, spracovanie a možnosti využitia	poznávanie kovových a nekovových predmetov, súčastí stavebníc, skladačiek.	základné pracovné postupy a nástroje používané pri realizácii technického projektu.	statických a pohyblivých modelov.
TECHNIKA Skúmanie vlastností plastov	⇒ plasty: druhy, vlastnosti, triedenie, druhotné využitie.	⇒ Porovnanie plastov v domácnosti a predmetov z plastov.	⇒ získavať poznatky o rôznych prírodných a technických materiáloch, pracovných postupoch, ktoré sú v rámci vývinového hľadiska pre dieťa dôležité.

Komponent	Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok		Činnosti	Žiak vie/dokáže
TECHNIKA Poznávanie techniky v domácnosti, v doprave	⇒ technika v domácnosti technika v minulosti a dnes.	⇒ Porovnanie techniky – dnes a v minulosti.	⇒ Získať poznatky o fungovaní vybraných technických zariadení v domácnosti a po rovnania súčasnosti s minulosťou
TECHNIKA Konštruovanie	⇒ budovy, objekty, konštrukcie okolo nás	⇒ Opísanie významu technických objektov okolo nás.	⇒ Poznať význam technických objektov v okolí školy , v meste
KARIEROVÁ VÝCHOVA Charakterizovanie vybraných povolaní	⇒ charakteristika vybraných povolaní podľa pracovných činností, pracovného prostredia, pracovných prostriedkov, predmetov a objektov. ⇒ učebná činnosť žiaka ako osobitný druh práce.	⇒ Orientácia v pojmoch a procesoch sveta práce (pracovná činnosť, pracovné prostredie, a pod.).	⇒ porovnávať rôzne druhy povolaní, pričom má reálnu predstavu o ich pracovnej náplni.
KARIEROVÁ VÝCHOVA	⇒ záľuby ako významný faktor, ktorý ovplyvňuje pracovný úspech.	⇒ Prezentácia záľub a úspechov v prepojení na konkrétny druh povolania/	⇒ Spoznávať

Poznanie vlastných záľub a hodnôt		remesla.	
PODNIKAVOSŤ A INICIATÍVNOSŤ Stanovenie cieľov a tvorba nápadov	⇒ stanovenie si cieľov a kritérií úspechu potrebných pre proces prípravy a tvorby nápadu.	⇒ Práca a spolupráca pri tvorbe nápadu.	⇒ na základe nápadu navrhnúť jednoduchý produkt. ⇒ byť motivovaný pre prácu na nápade a venovať mu primeranú pozornosť a úsilie.
PODNIKAVOSŤ A INICIATÍVNOSŤ Základy finančnej a ekonomickej gramotnosti	⇒ mzda ako odmena za prácu, peniaze ako nositeľ hodnôt a prostriedok výmeny. ⇒ vymedzenie vecí, ktoré možno a nemožno vlastniť ⇒ starostlivosť o súkromný a spoločný majetok a šetrné zaobchádzanie s ním.	⇒ Recyklácia, upcyklácia a šetrenie	⇒ Pochopiť význam práce pre človeka v základných ekonomických súvislostiach ⇒ Pomenovať súvislosť medzi napĺňaním osobných potrieb, túžob a financiami.

ČLOVEK A PRÍRODA

OBSAH

Človek a príroda 3

Učebné osnovy pre 1. cyklus Človek a príroda

Človek a príroda 1.ročník 06

Človek a príroda 2.ročník .....

Človek a príroda 3.ročník .....

Učebné osnovy pre 2. cyklus Človek a príroda

Človek a príroda 4.ročník .....

Človek a príroda 5.ročník .....

Učebné osnovy pre 3. cyklus Človek a príroda

Človek a príroda 6.ročník .....

Človek a príroda 7.ročník .....

Človek a príroda 8.ročník .....

Človek a príroda 9.ročník .....

Učebné osnovy pre 3. cyklus fyziky

Fyzika 6.ročník .....

Fyzika 7.ročník .....

Fyzika 8.ročník .....

Fyzika 9.ročník .....

Učebné osnovy pre 3. cyklus chémie

Chémia 7.ročník .....

Chémia 8.ročník .....

Chémia 9.ročník .....

Učebné osnovy pre 3. cyklus biológie

Biológia 6.ročník .....

Biológia 7.ročník .....

Biológia 8.ročník .....

Biológia 9.ročník .....

ČLOVEK A PRÍRODA - charakteristika vzdelávacej oblasti

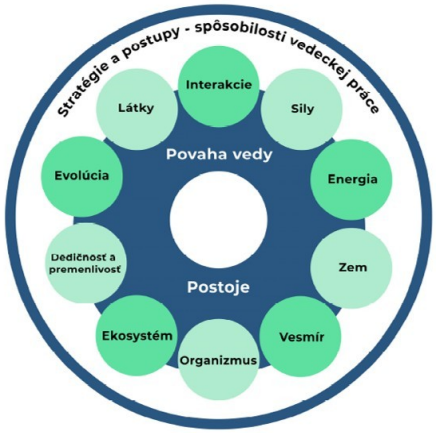
Vzdelávacia oblasť Človek a príroda sa primárne zameriava na rozvoj prírodovednej gramotnosti a formovanie vedeckého myslenia u žiakov. Prírodovedná gramotnosť je charakterizovaná ako spôsobilosť používať prírodovedné poznatky, identifikovať a formulovať otázky a hľadať odpovede v podobe dôkazmi podložených záverov pre pochopenie sveta a tvorbu rozhodnutí o svete, v ktorom žijeme, prírode a zmenách ,ktoré v našom prostredí samovoľne aj v dôsledku ľudskej aktivity nastali a nastávajú.

Umožňuje žiakom hlbšie porozumieť zákonitostiam prírodných procesov a uvedomiť si dôležitosť prírodnej rovnováhy pre existenciu celého sveta vrátane človeka.

Rozvoj prírodovednej gramotnosti pozostáva z **troch základných zložiek:**

1. Tvorba a rozvoj prírodovedných predstáv (obsahový rámec) - prírodovedné predstavy: osvojenie si základných prírodovedných pojmov, faktov, zákonitostí a teórií o živej a neživej prírode.
2. Tvorba a rozvoj postoja k okolitému prostrediu (postojový rámec)- prírodovedné spôsobilosti: sem patrí záujem žiakov o prírodu a javy, ktoré v nej prebiehajú, ochrana životného prostredia, angažovaný prístup k prírodným zdrojom a snahou konať zodpovedne
3. Spôsobilosť vedeckej práce, postupov a stratégií objektivizovaného poznávania (procesuálny rámec) – osvojenie si nástrojov vytvárania a usporiadania informácií o svete okolo nás.

Rozvoj prírodovednej gramotnosti je realizovaný poznávaním reálnych javov a procesov a má dominantne činnostný a induktívny charakter.

Komponenty vzdelávacej oblasti Človek a príroda

Ciele vzdelávacej oblasti:

- Disponovať rozvinutými prírodovednými predstavami o vybraných prírodných javoch a procesoch.
- Samostatne/v skupinách spoznávať životné prostredie a zmeny, ktoré sa v ňom dejú, s dôrazom na identifikáciu súvislostí.
- Disponovať spôsobilosťami vedeckej práce. Navrhovať jednoduché postupy objektívneho a systematického skúmania okolitého sveta, v rámci ktorého sa identifikujú výskumné otázky, k výskumnej otázke vysloviť predpoklady a primerane ich zdôvodniť na základe predchádzajúceho poznania. Navrhnutý postup skúmania zrealizovať, zaznamenať údaje a formulovať záver. Vhodne využívať relevantný matematický aparát a dostupné technológie.
- Diskutovať o vybraných prírodovedných javoch a objektoch, argumentovať a vplyvom argumentácie meniť svoje predstavy a vysvetlenia.
- Vyhľadávať chýbajúce informácie v rôznych informačných zdrojoch a uvažovať o ich dôveryhodnosti. Vnímať výsledky svojej výskumnej/učebnej činnosti ako dôveryhodný zdroj informácií.
- V rámci komunikácie získať a následne komunikovať údaje usporiadané do rôznych systematizovaných súborov (tabuľky, grafy, schémy a pod.).
- Disponovať základnými predstavami o vedeckých postupoch a aplikovať ich vo svojom vlastnom procese poznávania. Chápať, že veda tvorí poznanie, pričom vysvetlenia, teórie a modely vyjadrujú porozumenie, ktoré najlepšie korešponduje s výsledkami skúmania známymi v danom čase.
- Akceptovať význam vedeckého skúmania v každodennom živote a zároveň identifikovať niektoré etické, sociálne, environmentálne a ekonomické dôsledky vedeckého výskumu.
- Aplikovať nadobudnuté prírodovedné poznanie pri riešení nových lokálnych aj globálnych výziev. Zároveň v procese prírodovedného poznávania používať vhodné (technické) zariadenia.

- Aktívne sa zapájať do identifikácie a riešenia environmentálnych problémov a ochrany prírody. Identifikovať lokálne i globálne problémy a témy rôzneho charakteru, vedieť sa k nim adekvátne vyjadriť a reflektovať ich. Uvedomovať si, že svojou činnosťou ovplyvňujú jednotlivé zložky životného prostredia i seba samého.
- Zodpovedne pristupovať k vlastnému zdraviu a zdraviu ostatných, k živej i neživej prírode a životnému prostrediu. Aktívne dbať na ochranu životného prostredia a prírody prostredníctvom vedomého zodpovedného rozhodovania sa z pohľadu konzumenta a člena spoločnosti. Prevziať zodpovednosť za svoje správanie, správanie v spoločnosti a k životnému prostrediu na individuálnej a kolektívnej úrovni.

V prvom a druhom cykle má vzdelávacia oblasť podobu prírodovedne zameraného integrovaného predmetu. V treťom cykle škola pokračuje čiastočnou integráciou výučbou samostatných predmetov - fyzika, chémia, biológia.

Časová dotácia vzdelávacích predmetov vo vzdelávacej oblasti rozdelená do cyklov a do ročníkov

	1. cyklus			**2. cyklus**		**3. cyklus**			
	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Človek a príroda	1	1	1						
Fyzika	----	----	----	----	----				
Chémia	----	----	----	----	----				
Biológia	----	----	----	----	----				

CIELE A KOMPONENTY

Hlavným cieľom :

- **1. cyklu** je elementárny rozvoj prírodovednej gramotnosti. V rámci prvého cyklu sa očakáva, že žiaci na tejto úrovni rozvoja prírodovednej gramotnosti disponujú určitými čiastočne rozvinutými prírodovednými predstavami a v známych situáciách vedia poskytnúť možné vysvetlenia alebo formulovať závery z jednoduchých pozorovaní a riadených jednoduchých výskumných aktivít. Títo žiaci sú schopní jednoduchého uvažovania a vysvetlenia výsledkov svojho empirického poznávania. Výkonové štandardy vyjadrujú procesuálny a postojový rámec prírodovednej gramotnosti. Na základe podnetu učiteľa sa angažovať v riešení lokálnych problémov životného prostredia a v ochrane prírody.
- **2. cyklu** je v rámci rozvoja prírodovednej gramotnosti rozvoj spôsobilostí identifikovať prírodovedné problémy v rôznych situáciách. Žiaci sú schopní vybrať fakty a vedomosti potrebné na vysvetlenie javov a použiť jednoduché modely alebo stratégie skúmania. Dokážu vysvetliť prírodovedné pojmy z rôznych vedných oblas tí a použiť ich na krátke zdôvodnenia a tvorbu rozhodnutí založených na ich vedomostiach. Títo žiaci dokážu svoje prírodovedné vedomosti využiť aj vysvetliť ostatným. Výkonové štandardy vyjadrujú procesuálny a postojový rámec prírodovednej gramotnosti.
- **3. cyklu** je rozvinúť prírodovednú gramotnosť tak, aby žiaci dokázali identifikovať prírodovedné aspekty mnohých zložitých situácií a v týchto situáciách aplikovať nielen prírodovedné vedomosti, zručnosti a kritické uvažovanie. S takto rozvinutou prírodovednou gramotnosťou vedia porovnať, vybrať, zhodnotiť, zdôvodniť i sformulovať vysvetlenia vychádzajúce z kritickej analýzy výsledkov a argumentácie.

Ciele vzdelávania pre 1. cyklus

- Prostredníctvom jednoduchších foriem skúmania – pozorovaním, usudzovaním, triedením a meraním rozvíjať svoje aktuálne poznanie.
- Vyjadrovať a diskutovať o svojich prírodovedných predstavách.
- Po vzore učiteľa systematicky a objektívne získavať údaje, usporadúvať ich, na ich základe tvoriť záver a ten prezentovať.

- Kooperatívne pracovať na riešení čiastkových úloh a aplikovať pritom mäkké zručnosti.
- Dôverovať výsledkom svojej vlastnej výskumnej činnosti.
- Správať sa zodpovedne voči svojmu prostrediu a vlastnému zdraviu, osobne sa angažovať v rámci riešenia lokálnych problémov.

ČLOVEK A PRÍRODA; 1.cyklus; 1.ročník

Komponent	ORGANIZMUS		
	Obsahový štandard		**Výkonový štandard**
Téma	Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	Žiak vie/dokáže:
Zmyslové orgány	Človek získava informácie z prostredia prostredníctvom zmyslov: zrakom, sluchom, hmatom, čuchom a chuťou.	Identifikácia zmyslov a ich význam zdôvodniť tvrdenie predchád zajúcou skúsenosť	⇒ zdôvodniť tvrdenie predchádzajúcou skúsenosťou alebo získanými údajmi zo skúmania na podnet učiteľa, ⇒formulovať predpoklad a zdôvodniť ho skúsenosťou, ⇒starať sa o svoje telo a chrániť svoje zdravie.
Oporná a pohybová sústava človeka	Základnými orgánmi oporno-pohybovej sústavy sú kostra a svaly, ktoré zabezpečujú všetky vedomé aj podvedomé pohyby tela. Pravidelný pohyb je pre rozvoj svalov a zdravie organizmu veľmi dôležitý.	Identifikácia základných orgánov opornej a pohybovej sústavy človeka. Skúmanie vonkajších prejavov fungovania oporno-pohybovej sústavy človeka. Porovnanie opornej a pohybovej sústavy človeka s inými živočíchmi.	⇒ starať sa o svoje telo a chrániť svoje zdravie, ⇒ svoju výskumnú činnosť vnímať ako jeden zo zdrojov nových poznatkov, ⇒ vytvoriť záznam zo skúmania prírodného objektu, javu, situácie.
	Živé od neživých zložiek	Pozorovanie rôznych zložiek	⇒ porovnať podobnosti a odlišnosti objektov s

Životné prejavy organizmov	prírody vieme odlíšiť pomocou identifikácie životných prejavov organizmov. Medzi prejavy života patrí pohyb, rozmnožovanie, príjem potravy, rast, vývin, dýchanie a reakcie na podnety z prostredia.	prírody. Identifikácia a triedenie objektov na živé, neživé a odumreté. Skúmanie rozdielu medzi odumretými a neživými súčasťami prírody.	cieľom identifikovať možné znaky triedenia, ⇒ na základe formulovanej jednoduchej výskumnej otázky pozorovať tak, aby získal informácie potrebné na zodpovedanie danej otázky.
Klíčenie a rast rastlín	Životný cyklus rastliny začína klíčením semien a je ukončený odumretím rastliny, ktorá priniesla semená pre vznik novej generácie. Semená rastlín potrebujú na klíčenie vodu, vzduch, svetlo a vhodnú teplotu. Po vyklíčení rastlina potrebuje pre svoj rast okrem vody, vzduchu a vhodnej teploty aj svetlo a živiny z pôdy. Životný cyklus rastlín sa od životného cyklu húb odlišuje, ale je možné identifikovať určité podobnosti.		⇒ komunikovať a spolupracovať s cieľom efektívnejšej práce a zaujímavejších riešení
Životný cyklus rastlín a húb	Základnými časťami rastlín sú koreň, stonka, list, kvet a plod, ktorý obsahuje semená. Každý orgán má pre život rastliny dôležitú funkciu. Koreň, stonka (byliny, kry, stromy), a listy , zabezpečujú upevnenie v pôde, príjem dôležitých látok z prostredia a vylučovanie	Identifikácia podobností a odlišností v tvaroch, veľkosti, farbe základných častí rôznych rastlín. Skúmanie funkcií jednotlivých častí rastlín. Porovnávanie životného cyklu živočíchov so životným cyklom rastlín	⇒ prejaviť rešpekt voči prírode uvedomovať si vplyv okolitého prostredia na zdravie človeka - formulovať predpoklad a zdôvodniť ho skúsenosťou

	nepotrebných látok do p rostredia. Kvety a plody so semenami (op eľovanie, vznik plodu) zabezpečujú rozmnožovanie rastliny.	a húb. Skúmanie rozdielov medzi rastlinami a hubami.	
Komponent	EKOSYSTÉM		
Obsahový štandard			**Výkonový štandard**
Téma	Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	Žiak vie/dokáže:
Potravový vzťah	Rôzne organizmy žijú v rôznom prostredí, podľa toho, aké podmienky pre život potrebujú, napríklad vyžadujú rôzne množstvo a kvalitu vody, vzduchu, pôdy a prítomnosť iných organizmov.	Porovnávanie prostredí, v ktorých žijú rôzne rastliny vzhľadom na množstvo vody, tepla a svetla, ako aj kvality živnej pôdy. Vyhodnotenie výskumu zameraného na porovnávanie prostredí a identifikáciu podmienok pre život rastlín.	⇒ s pomocou učiteľa hodnotiť svoju výskumnú prácu ⇒ uvedomovať si vplyv okolitého prostredia na zdravie človeka
Potravový vzťah	Všetky živé organizmy potrebujú potravu a líšia sa nárokmi na potravu. Potrava živočíchov a potravové vzťahy – dravec, korisť, spolužitie, rozdiel medzi spoločenstvom a ekosystémom	Porovnávanie živočíchov podľa zloženia ich potravy. Porovnávanie zloženia potravy rôznych druhov živočíchov, identifikácia potravových konkurentov	⇒ zaznamenať získané údaje do poskytnutej tabuľky alebo vopred pripraveného diagramu
Potravový vzťah	Život človeka je od rastlín, húb a živočíchov závislý, využíva ich nielen ako potravu, ale aj ako zdroj surovín na	Skúmanie závislosti človeka od rastlín a živočíchov. Rozpoznávanie vybraných poľnohospodárskych, liečivých rastlín a húb blízkeho okolia.	⇒ prejaviť záujem o skúmanie okolitého prostredia ⇒ zdôvodniť tvrdenie predchádzajúcou skúsenosťou a získanými údajmi zo skúmania na podnet učiteľa

	výrobu rôznych predmetov dennej potreby.		
Potravový vzťah	Rôzne druhy rastlín a húb môžu byť pre človeka nebezpečné.	Poznávanie rôznych druhov rastlín a húb, ktoré môžu byť pre človeka nebezpečné.	⇒ vnímať prejavy a dôsledky nezodpovedného správania sa v prírode s ohľadom na ochranu vlastného zdravia, zdravia iných ⇒ starať sa o svoje telo a chrániť svoje zdravie

Komponent	DEDIČNOSŤ A PREMENLIVOSŤ		
Obsahový štandard			**Výkonový štandard**
Téma	Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	Žiak vie/dokáže:
Rod, druh a jedinec	Pre určitý typ rastliny je typický konkrétny tvar, veľkosť, farba rastlinného orgánu a odlišuje sa tým od iných rastlín.	Pozorovanie spoločných a odlišných znakov rôznych rastlín a húb a vzťahov medzi nimi.	⇒ pri pozorovaní získať presné a spoľahlivé údaje, a ak je to potrebné, pozorovanie opakovať ⇒ zdôvodniť triedenie objektov do vopred určeného počtu špecifikovaných skupín

Komponent	EVOLÚCIA		
Obsahový štandard			**Výkonový štandard**

Téma	Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	Žiak vie/dokáže:
Adaptácia k prežitiu	Rôzne skupiny organizmov sa prispôsobili rôznemu spôsobu života. Prispôsobenie živočíchov prostrediu, v ktorom žijú (tvar tela, spôsob života, dostupnosť vody)	Skúmanie prispôsobenia sa rastlín a živočíchov životu v konkrétnych podmienkach.	⇒ vytvárať logické úsudky z údajov získaných skúmaním C1: Prostredníctvom jednoduchších foriem skúmania – pozorovaním, usudzovaním, triedením a meraním rozvíjať svoje aktuálne poznanie. C2: Kooperatívne pracovať na riešení čiastkových úloh a aplikovať pritom mäkké zručnosti.

JAZYK A KOMUNIKÁCIA

Jazyk a komunikácia- cudzie jazyky

OBSAH

JAZYK A KOMUNIKÁCIA 2

Učebné osnovy pre 1. cyklus anglického jazyka

Anglický jazyk 1.ročník .....

Anglický jazyk 2.ročník .....
Anglický jazyk 3.ročník .....

Učebné osnovy pre 2. cyklus anglického jazyka

Anglický jazyk 4.ročník .....
Anglický jazyk 5.ročník .....

Učebné osnovy pre 3. cyklus anglického jazyka

Anglický jazyk 6.ročník .....
Anglický jazyk 7.ročník .....
Anglický jazyk 8.ročník .....
Anglický jazyk 9.ročník .....

JAZYK A KOMUNIKÁCIA- cudzie jazyky- charakteristika vzdelávacej oblasti

Vzdelávaciu podoblasť Jazyk a komunikácia – cudzie jazyky (ďalej aj JaK CJ) tvoria vyučovacie predmety: anglický, francúzsky, nemecký, ruský, španielsky a taliansky jazyk. Počas prvého a druhého cyklu sa vyučuje prvý cudzí jazyk. V treťom cykle sa vyučuje prvý a druhý cudzí jazyk v súlade s rámcovými učebnými plánmi.

Pri vyučovaní a učení sa cudzích jazykov sa uplatňuje model vzdelávania podľa komunikačných úrovní, ktorý vychádza z dokumentov Rady Európy s názvom Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky (2017, ďalej aj ako Rámec) a doplňujúceho vydania k Spoločnému európskemu referenčnému rámcu pre jazyky (2022).

Všeobecná charakteristika a obsah komunikačných úrovní boli citlivo prispôsobené podmienkam edukačného kontextu na Slovensku a vývinovo-psychologickým osobitostiam žiakov mladšieho a staršieho školského veku. Osvojovanie si cudzieho jazyka má veľký význam pre komplexný rozvoj žiakov a ich ďalšie vzdelá vanie. Pri rozvíjaní cudzojazyčnej komunikácie sa prehlbuje schopnosť žiakov porozumieť vlastnej a cudzej kultúre, čo vytvára predpoklady pre ich flexibilitu a otvorenosť svetu. Žiaci sa učia predchádzať vytváraniu stereotypov pri vnímaní iných kultúr, prípadne ich odbúravaniu a byť otvorení kultúrnej a etnickej rôznorodosti. Vzdelávacia podoblasť je zameraná prakticky a zdôrazňuje využívanie cudzích jazykov v kontexte každodenných situácií blízkych životu žiakov. Vo vyučovaní sa uplatňuje prístup zameraný na žiaka, v ktorom je výučba prispôsobovaná potrebám žiakov a rešpektujú sa ich vývinové a individuálne osobitosti. Prístup k učeniu sa jazykov a štruktúra vzdelávacích štandardov sú založené na princípoch činnostne zameraného prístupu definovaného v Rámci. Novozískavané vedomosti sa prepájajú s predchádzajúcimi a zároveň s poznatkami z iných predmetov. Žiaci sú vedení k tomu, aby vedeli kriticky hodnotiť svoj pokrok, prijímať spätnú väzbu a vytvárať si základy efektívnych stratégií učenia sa. Cudzojazyčná výučba je usmerňovaná tak, aby žiaci dokázali úspešne komunikovať v cieľovom jazyku a realizovať svoj komunikačný zámer v každodenných situáciách.

Na uskutočnenie tohto zámeru sa žiaci zapájajú do komunikačných jazykových činností (recepcia, produkcia, interakcia) a využívajú vhodné stratégie, aby ich komunikácia bola primeraná danej situácii a stanovenej úrovni ovládania cudzieho jazyka.

Časová dotácia vzdelávacích predmetov vo vzdelávacej oblasti rozdelená do cyklov a do ročníkov

	1. cyklus			2. cyklus		3. cyklus			
	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Anglický jazyk	1	2	3						
Nemecký jazyk	----	----	-----	-----	-----	´-----			

CIELE A KOMPONENTY jednotlivých vyučovacích predmetov

Vzdelávacia podoblasť – cudzie jazyky, v súlade s ostatnými predmetmi vo vzdelávacej oblasti, obsahuje tri základné zložky: **recepciu, produkciu a interakciu.** Tieto sú navzájom úzko prepojené a vytvárajú jeden komponent pod názvom Komunikačné jazykové činnosti.

Recepcia zahŕňa porozumenie rôznych druhov počúvaného a čítaného textu, t. j. získanie, spracovanie a vyhodnotenie informácií. Rozvíja schopnosť žiaka počúvať a čítať text a porozumieť mu.

Produkcia zahŕňa tvorbu rôznych druhov hovoreného alebo písaného textu. Rozvíja schopnosť žiaka tvoriť text a vyjadrovať pritom rozličné komunikačné zámery.

Interakcia zahŕňa aktívnu komunikáciu v ústnej alebo písomnej forme. Zámerom rozvíjania interakcie je efektívna komunikácia myšlienok, emócií, potrieb a názorov, kladenie otázok a aktívne počúvanie (čítanie). Rozvíja schopnosť žiaka primerane vstupovať do komunikácie a rešpektovať pritom komunikačného partnera.

Pragmatická, jazyková a sociolingválna zložka komunikácie tvoria komunikačnú kompetenciu tak, ako je definovaná v Rámci1. Tieto zložky sú neoddeliteľné a vzájomne prepojené pri používaní akéhokoľvek jazyka. Významnou mierou sa podieľajú na obsahu cudzojazyčného vzdelávania, a preto vytvárajú základ obsahového štandardu. Pragmatická zložka zahŕňa komunikačné funkcie jazyka, pričom na každej úrovni (pred A1, A1, A2) je možné vyjadriť rovnakú funkciu jazyka inak (pomocou iných jazykových prostriedkov). Funkcie jazyka je možné voľne kombinovať a prispôsobiť komunikačnej situácii alebo téme. Jazyková zložka zahŕňa jazykové prostriedky (slovná zásoba, výslovnosť a gramatické javy).

Sociolingválna zložka obsahuje stratégie, ktoré žiakovi umožňujú osvojovať si vhodné komunikačné nástroje. Súčasťou sociolingválnej zložky je aj rozvoj interkultúrneho povedomia, ktoré umožňuje vnímanie odlišností medzi vlastnou kultúrou a kultúrou cieľového jazyka.

Ciele vzdelávacej podoblasti

1. Primerane používať cudzí jazyk na dosiahnutie komunikačného zámeru.
2. Porozumieť jednoduchému hovorenému a písanému textu.
3. Jednoducho komunikovať v ústnej a písomnej forme.
4. Jednoducho sprostredkovať informácie iným ľuďom.
5. Využívať cudzí jazyk ako prostriedok na získavanie poznatkov a informácií.
6. Byť motivovaný a mať pozitívny vzťah k učeniu sa cudzích jazykov.
7. Využívať vhodné stratégie učenia sa cudzieho jazyka.
8. Byť otvorený k jazykovej a kultúrnej rozmanitosti.

Hlavným cieľom 1. cyklu je dosiahnuť úroveň počiatočného osvojenia si prvého cudzieho jazyka (predúroveň A1). V prvom cykle žiak dokáže vnímať nové zvuky, slová a informácie, ktoré mu cudzí jazyk prináša. Prostredníctvom počúvania a hovorenia sa učí používať známe výrazy a veľmi jednoduché slovné spojenia. Rozumie krátkym pokynom a jednoduchým vetám s vizuálnou oporou. Na základe poskytnutého vzoru používa veľmi jednoduché slovné spojenia v hovorenej a písomnej podobe. Je motivovaný k ďalšiemu objavovaniu cudzieho jazyka a učí sa vnímať základné podobnosti a rozdiely medzi vlastnou kultúrou a kultúrou iných krajín/ľudí.

Ciele vzdelávania pre 1. cyklus

1. Rozoznať známe slová a jednoduché slovné spojenia, ktoré sa týkajú osoby žiaka a jeho bezprostredného okolia.

2. Porozumieť krátkym, jednoduchým textom s vizuálnou oporou.

3. Porozumieť krátkym pokynom.

4. Verbálne reagovať na základe príkladov a podnetov z okolia.

5. Na základe príkladu vedieť písomne reprodukovať jednoduché slovné spojenia a krátke vety.

6. Vytvoriť si pozitívny vzťah k učeniu sa cudzích jazykov.

Tematické okruhy pre 1. cyklus

Obsahový štandard je rozdelený do piatich častí:

- pragmatická zložka – funkcie jazyka,
- jazyková zložka – jazykové prostriedky ,
- sociolingválna zložka,
- tematické okruhy,
- druhy textov ,

Sociolingválna zložka komunikácie obsahujúca stratégie vhodnej komunikácie v rôznych situáciách na danej úrovni zahŕňajúca i rozvoj interkultúrneho povedomia, ktoré žiakom umožňuje vnímať odlišnosti medzi vlastnou a inou kultúrou. Podrobne je rozpracované v tematických plánoch učiteľa aj s konkrétnou témou viažucou sa na jednotlivé vzdelávacie štandardy. Vzdelávacie štandardy je možné napĺňať prostredníctvom rôznych tém. Závisí od učiteľa, skladby triedy alebo konkrétnych didaktických pomôcok, ktorú tému učiteľ vo svojich plánoch k nim priradí .

Sociolingválna zložka komunikácie v 1. cykle zahŕňa:

oboznamovanie sa so zvyklosťami vo verbálnej a neverbálnej komunikácii v cudzom jazyku (napr. spôsoby oslovovania v škole a mimo školy, pozdravy, gestá);

oboznamovanie sa s rozmanitosťou kultúr prostredníctvom príbehov, reálií, audiovizuálnych podnetov (základné sviatky, zvyky a tradície).

Tematické okruhy pre 1. cyklus:

- **Rodina a spoločnosť**: ja a ľudia okolo mňa (rodina, priatelia)
- **Domov a bývanie**: môj domov (byt/dom, kde bývam)
- **Ľudské telo, starostlivosť o zdravie**: ľudské telo jedlo a stravovanie (základné potraviny/zdravé potraviny/ovocie/zelenina)
- **Vzdelávanie:** moja škola (škola, trieda)
- **Príroda a životné prostredie:** ročné obdobia, počasie, zvieratá a rastliny
- **Voľný čas a záľuby:** záľuby, aktivity voľného času
- **Multikultúrna a viacjazyčná spoločnosť:** sviatky v rodine a krajine, narodeniny, Vianoce, jazyky v mojom živote
- **Obchod a služby:** jedlo, oblečenie, farby, jednoduchá komunikácia pri nakupovaní (pozdraviť, vypýtať si niečo, poďakovať)

ANGLICKÝ JAZYK; 1.cyklus; 1.ročník

Obsahový štandard			Výkonový štandard
Téma a druhy textov	Funkcie jazyka	Jazyková zložka, jazykové prostriedky	Žiak vie/dokáže:
Rodina a spoločnosť Rôzne druhy textov v	Nadviazať kontakt pri stretnutí: pozdraviť,	Osobné zámená I, You Hello. Goodbye. I am (Harry).	**Recepcia-** Rozoznať bežné, známe slová za predpokladu, že sú vyslovené zreteľne v známom kontexte (členovia rodiny). Porozumieť krátkym otázkam. Reprodukovať krátku riekanku/pieseň.

printovej, audiovizuálnej a digitálnej forme. Výber textov je potrebné prispôsobiť komunikačnej úrovni, veku a záujmom žiakov • úryvky ilustrovaných rozprávok a príbehov • krátke opisy • piesne, • básničky, • riekanky, • komiksy	odpovedať na pozdrav	Určovať základné vzťahy medzi členmi rodiny z pozície žiaka i iného člena. baby, brother, dad, grandma, grandpa, mum, sister Clap, Stand up, sit down, point to, draw	**Produkcia-** Zrozumiteľne vysloviť jednotlivé hlásky a obmedzený počet naučených slov a slovných spojení, imitovať správnu výslovnosť a intonáciu. **Interakcia-** Porozumieť jednoduchým pozdravom a reagovať na ne (dokáže pozdraviť, povedať svoje meno a jednoduchým spôsobom rozlúčiť sa). Verbálny prejav môže byť sprevádzaný gestikuláciou. Porozumieť veľmi jednoduchým pokynom, ktoré učiteľ dáva v škole a reagovať na ne.
Ľudské telo, starostlivosť o zdravie Obrazový materiál k téme, Piesne, Básničky, Rýmovačky, Audiovizuálny podnet	Predstaviť záujmy a preferencie. Reagovať na príbeh. Neverbálne vyjadriť porozumenie príbehu.	I like... It's... banana, biscuit, carrot, orange, sadnwich, sweet, tomato arm, ear, eye, foot, finger, head, leg, Touch your... I've got...	**Recepcia-** Odhadnúť význam slova za sprievodného obrázka. Rozoznať bežné, známe slová za predpokladu, že sú vyslovené zreteľne a pomaly, v známom kontexte (jedlo, časti tela). **Produkcia-** Zrozumiteľne vysloviť jednotlivé hlásky a obmedzený počet naučených slov a slovných spojení, imitovať správnu výslovnosť a intonáciu. Reprodukovať krátku riekanku/pieseň. **Interakcia-** Porozumieť krátkym, jednoduchým otázkam, ktoré sa týkajú tém z jeho bezprostredného okolia. Verbálny prejav môže byť sprevádzaný gestikuláciou.
	Požadovať a	It's…	**Recepcia-** Rozoznať bežné, známe slová za predpokladu, že

Vzdelávanie Obrazový materiál k téme, Piesne, Básničky, Rýmovačky, Audiovizuálny podnet	poskytnúť informácie. Reagovať neverbálne na príbeh.	How many? classroom, window, chair, table, board, door, picture, bin, book, pencil, pencil case, bag, rubber, lunch box, water bottle, green, orange, yellow, red, blue What colour? What's this? circle, square, rectangle, triangle numbers 1 - 10	sú vyslovené zreteľne v známom kontexte (trieda, školské pomôcky, farby, tvary). Porozumieť krátkym otázkam a vetám sprevádzané gestami. Odhadnúť význam slova zo sprievodného obrázka. **Produkcia-** Zrozumiteľne vysloviť jednotlivé hlásky a obmedzený počet naučených slov a slovných spojení, Imitovať správnu výslovnosť a intonáciu. Reprodukovať krátku riekanku/pieseň. **Interakcia -** Porozumieť krátkym otázkam, jednoduchým odpovediam, ktoré sa týkajú tém z bezprostredného okolia. Verbálny prejav môže byť sprevádzaný gestikuláciou.
Príroda a životné prostredie Obrazový materiál k téme, Piesne, Básničky, Rýmovačky, Audiovizuálny podnet,	Požadovať a poskytnúť informácie.	Is it...? - Yes, it is. / No, it isn't. butterfly, duck, flower, goat, sun	**Recepcia** Rozoznať bežné, známe slová za predpokladu, že sú vyslovené zreteľne v známom kontexte (zvieratá na farme). Porozumieť krátkym otázkam a vetám sprevádzané gestami. Odhadnúť význam slova zo sprievodného obrázka. **Produkcia** Zrozumiteľne vysloviť jednotlivé hlásky a obmedzený počet naučených slov a slovných spojení. Imitovať správnu výslovnosť a intonáciu. Reprodukovať krátku riekanku/pieseň. **Interakcia** Porozumieť krátkym otázkam, jednoduchým odpovediam, ktoré sa týkajú tém z bezprostredného okolia. Verbálny prejav môže byť sprevádzaný gestikuláciou.
Voľný čas a záľuby	Vyjadriť želania a pocity.	This is my / your... ball, balloon, boat, car, doll, robot, teddy bear	**Recepcia** Rozoznať bežné, známe slová za predpokladu, že sú vyslovené zreteľne v známom kontexte (hračky). Odhadnúť význam slova zo sprievodného obrázka.

Obrazový materiál k téme, Piesne, Básničky, Rýmovačky, Audiovizuálny podnet,	Predstaviť záľuby a preferencie: vyjadriť, čo mám/ nemám rád.		Porozumieť krátkym otázkam a vetám sprevádzané gestami. **Produkcia** Zrozumiteľne vysloviť jednotlivé hlásky a obmedzený počet naučených slov a slovných spojení, imitovať správnu výslovnosť a intonáciu. Reprodukovať krátku riekanku/pieseň. **Interakcia** Porozumieť krátkym otázkam, jednoduchým odpovediam, ktoré sa týkajú tém z bezprostredného okolia. Verbálny prejav môže byť sprevádzaný gestikuláciou.
Multikultúrna spoločnosť Obrazový materiál k téme, Piesne, Básničky, Rýmovačky, Audiovizuálny podnet,	Reagovať na udalosť. Zaujať postoj.	birthday, Christmas, carneval	**Recepcia** Rozoznať bežné, známe slová za predpokladu, že sú vyslovené zreteľne v známom kontexte (hračky). Odhadnúť význam slova zo sprievodného obrázka. Porozumieť krátkym otázkam a vetám sprevádzané gestami. **Produkcia** Zrozumiteľne vysloviť jednotlivé hlásky a obmedzený počet naučených slov a slovných spojení. Imitovať správnu výslovnosť a intonáciu. Reprodukovať krátku riekanku/pieseň (Happy Birthday!, Merry Christmas!) **Interakcia** Porozumieť krátkym otázkam, jednoduchým odpovediam, ktoré sa týkajú tém z bezprostredného okolia. Verbálny prejav môže byť sprevádzaný gestikuláciou.
Odievanie a móda Obrazový materiál k téme, Piesne, Básničky, Rýmovačky, Audiovizuálny podnet,	Požadovať a poskytnúť informácie. Vyjadriť a zistiť želania a pocity.	What colour is it? - It's… What colour are they? - They're... jumper, shirt, shoes, shorts, skirt, socks, trousers	**Recepcia**Rozoznať bežné, známe slová za predpokladu, že sú vyslovené zreteľne v známom kontexte (druhy oblečenia). Odhadnúť význam slova zo sprievodného obrázka. Porozumieť krátkym otázkam a vetám sprevádzané gestami (Čo je to? Čo sú to? Akej je to farby?). **Produkcia** Zrozumiteľne vysloviť jednotlivé hlásky a obmedzený počet naučených slov a slovných spojení. Imitovať správnu výslovnosť a intonáciu. Reprodukovať

			krátku riekanku/pieseň. **Interakcia** Porozumieť krátkym otázkam, jednoduchým odpovediam, ktoré sa týkajú tém z bezprostredného okolia. Verbálny prejav môže byť sprevádzaný gestikuláciou
Obchod a služby Obrazový materiál k téme, Piesne, Básničky, Rýmovačky, Audiovizuálny podnet,	Nadviazať kontakt pri stretnutí. Požiadať a poskytnúť informácie.	Hello! Goodbye! Bye! See you!	**Recepcia** Rozoznať bežné, známe slová za predpokladu, že sú vyslovené zreteľne v známom kontexte (druhy oblečenia). Odhadnúť význam slova zo sprievodného obrázka. Porozumieť krátkym otázkam a vetám sprevádzané gestami (Čo je to? Čo sú to? Akej je to farby?). **Produkcia** Zrozumiteľne vysloviť jednotlivé hlásky a obmedzený počet naučených slov a slovných spojení. Imitovať správnu výslovnosť a intonáciu. Reprodukovať krátku riekanku/pieseň. **Interakcia** Porozumieť krátkym otázkam, jednoduchým odpovediam, ktoré sa týkajú tém z bezprostredného okolia. Verbálny prejav môže byť sprevádzaný gestikuláciou.

UMENIE A KULTÚRA

Hudobná výchova

Výtvarná výchova

OBSAH

UMENIE A KULTÚRA 3

Učebné osnovy pre 1. cyklus hudobnej výchovy

Hudobná výchova 1.ročník .....

Hudobná výchova 2. ročník .....

Hudobná výchova 3.ročník .....

Učebné osnovy pre 2. cyklus hudobnej výchovy

Hudobná výchova 4.ročník .....

Hudobná výchova 5.ročník .....

Učebné osnovy pre 3. cyklus hudobnej výchovy

Hudobná výchova 6.ročník .....

Hudobná výchova 7.ročník .....

Hudobná výchova 8.ročník .....

Hudobná výchova 9.ročník .....

Učebné osnovy pre 1. cyklus výtvarnej výchovy

Výtvarná výchova 1.ročník .....
Výtvarná výchova 2.ročník .....
Výtvarná výchova 3.ročník .....

Učebné osnovy 2. cyklus výtvarnej výchovy

Výtvarná výchova 4.ročník .....
Výtvarná výchova 5.ročník .....

Učebné osnovy 3. cyklus výtvarnej výchovy

Výtvarná výchova 6.ročník .....
Výtvarná výchova 7.ročník .....
Výtvarná výchova 8.ročník .....
Výtvarná výchova 9.ročník .....

UMENIE A KULTÚRA- charakteristika vzdelávacej oblasti

Vzdelávacia oblasť poskytuje možnosť na spoznávanie sveta cez univerzálne formy ľudského vyjadrovania. Rozvíja osobnosť žiaka vo všetkých základných oblastiach – kognitívnej, afektívnej a psychomotorickej. Umožňuje prepájanie rôznorodých poznatkov vzdelávania, pričom ich vnútorne ukotvuje prostredníctvom osobnej skúsenosti z tvorivej činnosti a podnetov z oblasti umenia a kultúry. Významným špecifikom vzdelávacej oblasti je činnostný prístup vytvárajúci priestor na uplatnenie vlastného videnia sveta, pričom sprostredkúva zážitok a umožňuje jeho zdieľanie. Tým sa vytvára priestor pre utváranie vlastnej identity, ako aj vnímanie a oceňovanie rozmanitosti okolo seba. Vzdelávacia oblasť prispieva k formovaniu pozitívneho a rešpektujúceho vzťahu žiakov ku vzdelávaniu, umeniu a kultúre, a tiež k formovaniu ich individuálnych postojov a hodnotových preferencií. Rovnako ich motivuje k celoživotnému záujmu o umelecké a kultúrne dianie.

Vzdelávacia oblasť Umenie a kultúra je reprezentovaná vo všetkých cykloch vyučovacími predmetmi **hudobná výchova, výtvarná výchova.** Vzdelávacia oblasť Umenie a kultúra vytvára synergiu rozvoja umeleckej gramotnosti. Umelecká gramotnosť je schopnosť vnímať, prijímať, chápať, interpretovať a vyjadrovať sa prostredníctvom rôznych druhov a foriem umenia. Zahŕňa umelecké spôsobilosti potrebné na autentický vzťah k umeniu. Umelecky gramotní žiaci sú schopní prenášať umelecké spôsobilosti aj do iných vzdelávacích oblastí, prostredí a kontextov. Vnímajú hodnotu umenia pre seba aj spoločnosť.

- **V 1. cykle** sa umelecká gramotnosť rozvíja prostredníctvom spontánnych expresívnych reakcií na rozmanité podnety a spoznávania umeleckých výrazových prostriedkov. Žiaci sú postupne uvádzaní do umeleckej gramotnosti objavovaním zákonitostí vzniku a existencie rôznych druhov a foriem umenia, tiež elementárnych podôb produkcie a percepcie.
- **V 2. cykle** sa umelecká gramotnosť rozvíja spoznávaním možností umeleckých výrazových prostriedkov, objavovaním a uvedomeným používaním zákonitostí umeleckého jazyka a komunikácie. Žiaci postupne zvládajú základy umeleckej gramotnosti, dokážu sa hudbou a výtvarne vyjadriť, interpretovať, zdieľať a elementárne hodnotiť vlastné prijímanie hudby a výtvarného umenia, tiež schopnosť rešpektovať rozmanité umelecké a kultúrne prejavy. Tvorivosť, hravosť a otvorenosť spoznávaniu sú stále nosnými kvalitami.
- **V 3. cykle** sa umelecká gramotnosť rozvíja zmysluplnou komunikáciou, tvorivým a cieľavedomým využívaním prostriedkov umeleckého jazyka. Žiaci si osvojujú spôsoby interpretácie, ktoré uplatňujú pri percepcii podnetov z rôznych druhov a foriem umenia, tiež kultúrnych prejavov. Žiaci sú schopní reflektovať aktuálne témy a podnety z umenia, tradičného ľudového umenia a kultúry, uvedomujú si ich vplyv na spoločnosť a každodenný život. Nosnými kvalitami zostáva tvorivosť, otvorenosť spoznávaniu, ku ktorým sa pridáva schopnosť prezentovať výsledky svojej tvorivej činnosti, analyzovať a hodnotiť umelecké artefakty.

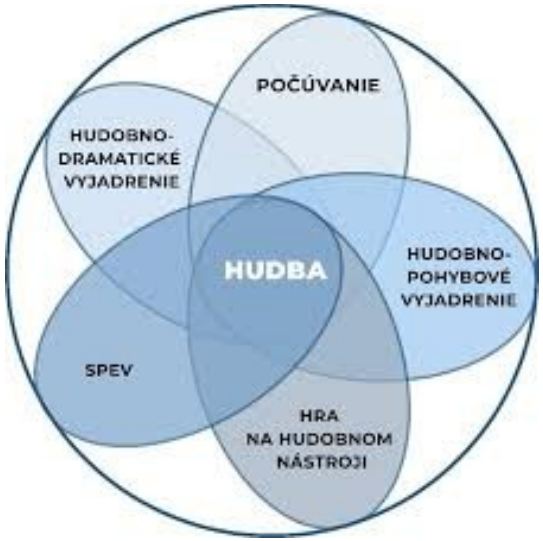
Časová dotácia vzdelávacích predmetov vo vzdelávacej oblasti rozdelená do cyklov a do ročníkov

	1. cyklus			2. cyklus		3. cyklus			
	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Hudobná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Výtvarná výchova	2	2	1	1	1	1	1	1	1

CIELE A KOMPONENTY jednotlivých vyučovacích predmetov

Ciele vyučovacieho predmetu hudobná výchova:

- Slobodne prejavovať a uplatňovať umeleckú a hudobnú gramotnosť pri napĺňaní osobných kultúrnych potrieb a životných cieľov.
- Uplatňovať základné hudobné spôsobilosti (schopnosti, zručnosti a návyky) v oblasti spevu, hry na hudobných nástrojoch, počúvania hudby, hudobno-pohybového, hudobno-dramatického, verbálneho a vizuálneho vyjadrovania a spájania hudby rôznymi spôsobmi, prístupmi, prejavmi a prezentáciami.
- Orientovať sa v hudobnej kultúre minulosti i v jej súčasných podobách, vo svetovej aj slovenskej hudobnej kultúre, hudobnej kultúre etník, národností, malých i veľkých sociálnych skupín.
- Komunikovať a hodnotiť rôznorodé hudobné obsahy, využívať ich aj pri vyhodnocovaní hudobných informácií v rôznych životných situáciách.
- Hodnotiť, oceňovať a chrániť národné hudobné dedičstvo aj rôzne podoby globálnej kultúry ako súčasť vlastnej kultúrnej identity. Oceňovať hudobné dedičstvo iných kultúrnych spoločenstiev.
- Interpretovať a aplikovať hudobné pojmy, javy a vzťahy z oblasti teórie hudby aj histórie, ktoré vychádzajú zo znejúcej počúvanej aj produkovanej hudby.
- Zodpovedne a bezpečne využívať digitálne technológie a médiá na umeleckú a estetickú hudobnú komunikáciu.
- Byť tvorivý, kooperovať, byť empatický, schopný sebareflexie aj zodpovedného konania pri tvorbe, prijímaní, vyjadrovaní a integrácii hudby vo vlastnej komunite aj širšej spoločnosti.

Obrázok č. 1. Komponenty vyučovacieho predmetu hudobná výchova

Ciele vyučovacieho predmetu výtvarná výchova:

- Samostatne a tvorivo rozvíjať svoje spôsobilosti v oblasti umenia a vizuálnej kultúry.
- Vyjadriť prostredníctvom vizuálneho jazyka svoje myšlienky, predstavy, fantáziu, pocity a vzťahy medzi nimi.
- Cieľavedome používať vizuálne médiá, nástroje, techniky a technológie na sebarealizáciu a komunikáciu.
- Samostatne kriticky a tvorivo pracovať s vizuálnymi informáciami, rozumieť ich dôležitosti.
- Interpretovať podnety z umenia a vizuálnej kultúry a rešpektovať kultúrnu rozmanitosť.
- Sebareflektovať, reflektovať, prezentovať a hodnotiť tvorbu v oblasti výtvarného umenia a vizuálnej kultúry.
- Zdôvodniť význam realizácie a verejnej prezentácie, sprostredkovania a uchovávania výsledkov umeleckej tvorby.
- Rešpektovať a používať základné princípy etických zásad, autorských práv a licencií.
- Vyjadriť súvislosť medzi tvorbou a spoločenským, kultúrnym a historickým kontextom.
- Vysvetliť vplyv umenia a kultúry na utváranie hodnôt a postojov jednotlivca a spoločnosti.

Obrázok č. 2. Komponenty vyučovacieho predmetu výtvarná výchova

HUDOBNÁ VÝCHOVA

Východiskom hudobného vzdelávania je aktívny a tvorivý kontakt s hudbou v jej troch základných podobách: počúvanie, tvorba a stvárňovanie, ktoré sú obsiahnuté v 5 komponentoch:

- **Komponent spev** predstavuje prirodzený, najjednoduchší a najdostupnejší spôsob aktívnej hudobnej produkcie a sebarealizácie žiaka v škole. Je podmienený zvládnutím elementárnej hlasovej techniky a dodržiavaním zásad hlasovej hygieny. Obsahom speváckych aktivít je tvorivá práca s hlasom, imitovanie zvukov okolitého sveta, hra s hlasom, interpretovanie hlasových modelov a popevkov, reprodukovanie zapamätaných melódií, resp. vytváranie rôznorodých melódií, odpovedí na spievané otázky, spev v primeranej hlasovej polohe imitačne aj podľa nôt (grafickej partitúry, obrázkov, gesta), jednohlasne aj dvojhlasne. Poznanie hudobnej abecedy nie je cieľom, ale len prostriedkom pre postupné samostatné objavovanie, pochopenie a zmocňovanie sa hudby.
- **Komponent hra na hudobnom nástroji** predstavuje spoznávanie a produkciu hudby na rôznych hudobných nástrojoch (Orffove hudobné nástroje, vlastnoručne zhotovené a iné elementárne hudobné nástroje, hudobné hračky, ľudové hudobné nástroje, elektronické a virtuálne hudobné nástroje). Cieľom je poznať techniku hrania na ne, experimentovať s ich zvukovou farbou, využívať ich na interpretáciu sprievodov k spevu, interpretáciu samostatných inštrumentálnych miniatúr.
- **Komponent počúvanie hudby** predstavuje špecifický proces aktívneho prijímania hudby poslucháčom – žiakom. Zámerom je aktívne (uvedomene) počúvať hudbu rôzneho charakteru, druhov a žánrov, rôznych štýlových období, poznať jej funkcie, identifikovať jej vyjadrovacie prostriedky. Vnímať vplyv hudby na telesné a duševné prežívanie a využívať ju ako jeden z prostriedkov emocionálnej regulácie. Počúvať sprostredkovanú hudobnú produkciu i živú hudobnú produkciu profesionálneho alebo poloprofesionálneho

umeleckého výkonu. Pochopiť vzťah medzi hudbou a ostatnými druhmi umenia a kultúrou vôbec. Hodnotiť hudobné artefakty z hľadiska ich funkcií v živote človeka. Vnímať hudbu ako špecifickú výpoveď rozmanitých kultúrnych spoločenstiev.

- **Komponent hudobno-pohybové vyjadrenie hudby** je prejavom poznávania a overovania hudobných zákonitostí, aj prostriedkom komunikácie. Je to spôsob posilňovania a prehlbovania hudobného vnímania a zážitku, ale aj pochopenia štruktúry skladby prostriedkami neverbálnej komunikácie a pohybovej improvizácie, v ktorej je rozhodujúca prirodzenosť a voľnosť pohybu, koordinovanosť a súlad so znejúcou hudbou. Prechádza od spontánnych pohybových reakcií na hudbu, kultivovania a usmerňovania pohybového prejavu, voľného vyjadrenia hudby, imitácie a osvojovania rôznych spôsobov pohybového stvárnenia hudby, až k tvorivému pohybovému sebavyjadreniu a tancu.
- **Komponent hudobno-dramatické vyjadrenie hudby** predstavuje najsyntetickejšiu formu prienikov vyjadrovacích prostriedkov viacerých umení, v ktorých sa integruje hudba so slovnými, pohybovými a výtvarnými prejavmi na princípoch tvorivej dramatiky, hudobného divadla a zážitkového učenia. Využíva tvorivú rytmickú, melodickú, interpretačnú a pohybovú improvizáciu a rôznorodé vlastné vyjadrenie –interpretáciu hudobného diela, piesne, situácie a pod. Má podoby hudobnodramatickej hry, obrazu či hudobno-dramatického projektu.

Hlavným cieľom 1. cyklu je objavovať zákonitosti vzniku a existencie hudby v jej elementárnych podobách produkcie, počúvania aj vyjadrovania a stvárňovania.

Ciele vzdelávania pre 1. cyklus :

- Sluchom identifikovať zvuk a tón, hlasom, hrou na tele a hrou na hudobných nástrojoch realizovať základné vlastnosti tónu (výška, sila, farba, dĺžka).
- Objavovať možnosti vlastného hlasu, znenia hudobných nástrojov, možnosti spontánneho pohybového a dramatického vyjadrenia hudobných obsahov.
- Spievať rôznorodé piesne v skupine, aj s inštrumentálnym sprievodom.
- Hrať rytmicko-melodické modely, sprievody, uplatniť ich pri vyjadrení charakteru piesne a hudby.
- Identifikovať a aplikovať vyjadrovacie prostriedky hudby pri speve, hre na hudobných nástrojoch, pri počúvaní hudby aj pohybovom a dramatickom vyjadrovaní hudby.
- Vyjadriť pocity z počúvanej aj produkovanej hudby verbálne, spontánnym pohybom aj inými umeleckými prostriedkami.

- Vyjadriť dej, náladu, charakteristiku postáv príbehu hlasom, pohybom, rytmickými, melodickými nástrojmi alebo inými zdrojmi zvuku.
- Spolupracovať pri tvorbe aj stvárňovaní hudby, vyjadriť sa k výsledku vlastnej i skupinovej činnosti.

HUDOBNÁ VÝCHOVA; 1.cyklus; 1.ročník

Komponent	Obsahový štandard	Výkonový štandard : Žiak vie/dokáže:
Spev	⇒Spievanie hlasových modelov, riekaniek a detských piesní rôzneho druhu a žánru; / autorské-umelé, slovenské ľudové, miestne a regionálne ľudové/ v durových a molových tóninách. ⇒Rytmizovanie a melodizovanie slov, slovných spojení ⇒Objavovanie možností vlastného hlasu, imitovanie zvukov okolitého sveta.	⇒ Ovládať na elementárnej úrovni svoj hlas – spievať v primeranej hlasovej polohe (c1 – c2), spamäti ⇒ Na elementárnej úrovni rytmizovať a melodizovať reč ⇒ Experimentovať so znením vlastného hlasu imitáciou zvukov okolitého sveta a pri interpretácii rôznorodých hlasových modelov ⇒ Spievať v kolektíve, so sprievodom hudobného nástroja
Hra na hudobnom nástroji	⇒ Hra na elementárnych hudobných nástrojoch: Orffov inštrumentár, regionálne detské ľudové hudobné nástroje, zvukové hračky, okolité zvukové objekty, prírodný materiál. ⇒Experimentovanie s farbou znenia hudobného nástroja ⇒ Hra podľa grafickej partitúry	⇒ hrať na hudobnom nástroji v primeranom tempe, technicky správne, sám i v skupine, ⇒ hrať na rytmických aj melodických nástrojoch, na okolitých zvukových objektoch; byť súčasťou spoločnej hry, spolupracovať pri hre ⇒ Experimentovať s farbou znenia hudobného nástroja ⇒ Porozumieť symbolickému notovému zápisu; hrať podľa symbolického notového zápisu
Počúvanie hudby	⇒ Intuitívne počúvanie rôznorodej hudby. ⇒ Vlastnosti tónu— výška, dĺžka, farba, sila.	⇒ Identifikovať zvuk a tón, porovnávať ich vlastnosti, výtvarne a pohybom vyjadriť pocity z počúvanej skladby. ⇒ Identifikovať vyjadrovacie prostriedky hudby.

	⇒ Na základe farby zvuku identifikovanie hudobných nástrojov a ľudských hlasov (detský, mužský, ženský). ⇒ Rozlišovanie vokálnej a inštrumentálnej hudby. ⇒ Nachádzanie podobnosti výrazových prostriedkov— tempo, dynamika znejúcej hudby ⇒ Vyjadrenie vlastných pocitov pri počúvaní hudby	
Hudobno-pohybové vyjadrenie hudby	⇒ Kultivovanie držania tela a formovanie tanečného postoja. ⇒ Osvojovanie si tanečných prvkov (chôdze a behu v metrickej pulzácii, prísunový krok vpred a vzad) ⇒ Využívanie vlastného tela ako rytmického hudobného nástroja (hra na tele). ⇒ Sponntánny - voľný a koordinovaný pohyb.	⇒ Pohybom stvárniť vyjadrovacie prostriedky a pocity z počutej alebo produkovanej hudby. Hra na tele. ⇒ Imitovať pohyb podľa vzoru a tvoriť pohyb podľa pokynu. ⇒ Imitovať základné tanečné prvky, zapamätať si sled tanečných prvkov.
Hudobno-dramatické vyjadrenie hudby	⇒ Dramatické stvárňovanie riekaniek, piesní a fragmantov ľudových hudobno-dramatických hier. ⇒ Uplatňovanie dialogických hier rytmizovaním a melodizovaním textov.	⇒Tvoriť melodické odpovede na spievané či hrané otázky

VYTVARNÁ VÝCHOVA; 1.cyklus; 1.ročník

Štruktúru vyučovacieho predmetu výtvarná výchova tvoria 3 komponenty:

- **Komponent komunikácia** je zameraný na spoznávanie a používanie jednotlivých výtvarných vyjadrovacích prvkov (bod, línia, farba, tvar, škvrna, priestor, plocha, objem, textúra, svetlo, záber) a kompozičných princípov (rovnováha, pohyb, rytmus, symetria, dôraz, kontrast, jednota, variácie/rozmanitosť, proporcie, sekvencia, čas), prostredníctvom ktorých žiak vyjadruje svoje predstavy, fantáziu, myšlienky, skúsenosti a pocity. Oboznamovanie sa s nimi prebieha prostredníctvom vlastnej tvorby žiaka, ale aj skúmaním a analyzovaním tvorby iných. Dôležitou súčasťou komponentu komunikácia je osvojovanie si tvorivých postupov a ich kombinácií, techník (napr. kresby, maľby, grafiky a priestorového vytvárania), návykov potrebných pre prácu s nástrojmi, materiálmi, médiami a technológiami, vrátane experimentovania s nimi. Neoddeliteľnou súčasťou tohto komponentu je tiež overenie komunikačných účinkov na prijímateľa, získanie spätnej väzby na proces a výsledky tvorby aj rozvoj interpretačnej zložky. Jednotlivé obsahy a výkony gradujú spôsobilosti žiaka od spoznávania výtvarného jazyka po jeho cieľavedomé používanie.
- **Komponent umenie a vizuálna kultúra** zabezpečuje, aby sa žiak prostredníctvom tvorivej interpretácie dokázal orientovať vo svete umenia, ako aj prepájať ho s každodenným životom. Komponent pracuje s celou škálou podnetov výtvarného umenia ako je maľba, kresba, grafika, socha, objekt, inštalácia, fotografia, multimé diá, performancia, tiež architektúra, urbanizmus, dizajn, aplikované umenie, film, scénografia. Zahŕňa tiež ľudové umenie, umenie subkultúr, minorít, Art Brut a pod. Pestrosť podnetov z diel slovenských umelcov a umelkýň, ako aj zahraničných – európskych a mimoeurópskych vedie k vnímaniu rozmanitosti umeleckých prejavov. Tradičné a elektronické podnety z vizuálnej kultúry (napr. reklama, svet značiek, piktogramov, bannerov, billboardov) spájajú komponent s aktuálnym spoločenským prostredím. Vytvára sa tým priestor na rozvoj spôsobilosti kriticky čítať obrazy, tiež schopnosti odhaľovať

deepfake, ako aj rôzne formy manipulácie. Komponent dáva priestor aj možnosti neformálneho vzdelávania formou návštevy galérií, múzeí, v prípade možnosti divadla a iných inštitúcií, ako aj absolvovaním ich vzdelávacích aktivít. Aktívne osvojovanie najrozmanitejších kultúrnych a umeleckých hodnôt vedie žiaka k ich rešpektovaniu a oceňovaniu. Rovnako ho motivuje k celoživotnému záujmu o umelecké a kultúrne dianie.

- **Komponent osobnosť** upriamuje pozornosť na sociálny a osobnostný rozvoj žiaka. Na dosahovanie cieľov a plnenie výkonových štandardov využíva obsahy aj z iných komponentov, pretože oblasť postojov, hodnôt, emócií a pocitov nie je možné oddeľovať od samotnej tvorby, komunikácie, ani od vnímania a interpretovania podnetov z umenia a vizuálnej kultúry. Prostredníctvom tvorby – uplatňovaním subjektivity, vyjadrením emócií a pocitov, reflexiou tvorby, ako aj schopnosťou prezentovať jej výsledky, sa rozvíjajú aj mäkké zručnosti žiaka a nachádzajú odpovede na otázky svojej osobnostnej i skupinovej identity. Pri výtvarných projektoch sa učí definovať vlastné ciele a hľadať vhodné stratégie na ich dosiahnutie. Rozvíja sa jeho schopnosť plánovať, organizovať, realizovať a hodnotiť. Prepojením mentálnych operácií (predstavy, fantázie, nápady) s objavovaním ich formálneho vyjadrenia (obrazom, tvarom) a technickou realizáciou (tvorba artefaktu) sa rozvíja tvorivosť a komplexnosť vyjadrovania. Dôraz na vlastné riešenia žiaka rozvíja autentickosť osobnosti.

Hlavným cieľom 1. cyklu je, v nadväznosti na detský výtvarný prejav, aby si žiak osvojil základné výtvarné vyjadrovacie prostriedky a prvky výtvarného jazyka. Spolu so získavaním skúseností s nástrojmi, materiálmi a technológiami sa žiak učí vyjadrovať vlastné predstavy, fantázie, myšlienky, skúsenosti, pocity a emócie. Prostredníctvom tvorby a umenia spoznáva okolitý svet a rozvíja sa jeho zmyslová citlivosť, zručnosti a sebapoznanie. Spracovávaním podnetov z umenia, tradičného ľudového umenia a vizuálnej kultúry sa učí vnímať rozmanitosť prejavov myslenia, videnia a cítenia ľudí.

Ciele vzdelávania pre 1. cyklus:

- Rozpoznať výtvarné vyjadrovacie prostriedky, porovnať a triediť ich na základe skúsenosti, zážitkov a predstáv, následne ich využiť pri uplatňovaní základných kompozičných princípov.
- Prostredníctvom výtvarných vyjadrovacích prostriedkov a ich kombináciou vyjadriť vlastné predstavy, fantáziu, myšlienky, skúsenosti, pocity a emócie.
- Pri tvorivej činnosti primerane použiť nástroje, materiály, technológie, médiá a postupy.

- Experimentovať s nástrojmi a materiálmi.
- Tvorivo interpretovať umelecké diela a podnety z umenia a vizuálnej kultúry.
- Poznať úlohu múzeí a galérií.
- Výtvarne reagovať na rozdielne pocity a emócie.
- Reflektovať proces tvorby a jej výsledky, rešpektovať prácu druhých a rozmanitosť myslenia, videnia a cítenia.

VÝTVARNÁ VÝCHOVA; 1.cyklus; 1. ročník

Komponent	Obsahový štandard	Výkonový štandard: Žiak vie/dokáže:
Komunikácia	⇒ vyjadrovacie prvky: línia, škvrna, plošné a geometrické tvary, farba a ich možné podoby ⇒ v umení vo vizuálnej kultúre; kreslenie obrysu, výtvarné hry s líniou a kresliarskymi nástrojmi ⇒ línia (charakter a výraz, jednoduchá šrafúra - tieňovanie); ⇒ plocha (formát, rôzny tvar plochy, rôzny povrch); ⇒ mierka (väčšie – menšie, blízke – vzdialené); ⇒ tvorenie škvŕn a objavovanie ich tvaru, maľovanie s vodovou farbou a temperou ⇒ tradičné a netradičné kresliarske postupy a nástroje (ich rôznorodé stopy); ⇒ základy keramickej tvorby, modelovanie z hliny;	⇒ rozlíšiť, popísať a pri tvorivých činnostiach použiť výtvarné vyjadrovacie prvky: farbu, líniu, plošné aj priestorové geometrické tvary; ⇒ rozlíšiť výtvarné médiá: kresba, maľba, grafika; ⇒ tvorbou vyjadriť svoje myšlienky a fantáziu; ⇒ pomenovať a použiť nástroje a základné postupy techniky kresby; ⇒ miešať farby, pomenovať tóny základných farieb, pomenovať charakteristické vlastnosti vybraných kompozičných princípov. ⇒ vytvoriť priestorové objekty osvojovaním si techník modelovania, lepenia, zväzovania, skladania; ⇒ vytvoriť jednoduché plošné a priestorové objekty z hliny; ⇒ hravo experimentovať s prírodným materiálom v exteriéry; vytvoriť stopy

	⇒ Land art—tvorba priestorovej práce na školskom dvore,	
Umenie a vizuálna kultúra	⇒ Jaskynné maľby a predmety pravekého človeka—podnety z pravekého umenia; ⇒expresívne kresby Igor Kalný; ⇒ Piet Mondrian a geometrická abstrakcia; ⇒ Land art ; ⇒ návšteva virtuálnej galérie—google arts and culture;	⇒ prostredníctvom zvolenej výtvarnej techniky (kresba, maľba, keramická tvorba, inštalácia) interpretovať podnety z pravekého umenia, abstraktného umenia a súčasného umenia; ⇒ opísať vybrané dielo land artu, ⇒ návšteva múzea, pamiatky, sakrálnej stavby, výstavy, ateliéru vrátane ich virtuálnych alternatív;
Osobnosť	⇒ tvorenie kolektívnych prác; ⇒ reflexia na kolektívnu tvorbu; ⇒ prezentácia (skupinová alebo individuálna) výtvarného produktu; ⇒ Portfólio žiaka; tvorba výtvarného portfólia;	⇒ dohodnúť sa na deľbe práce pri tvorbe kolektívneho výtvarného diela ; ⇒ opísať postup práce pri tvorbe Land art projektu; ⇒ opísať a zdieľať vlastné názory k stanovenej téme; ⇒ vyjadriť zmyslové vnemy z umenia; ⇒ vnímať prostredie rôznymi zmyslami a nadobudnuté skúsenosti aplikovať do vlastnej tvorby;

ZDRAVIE A POHYB

Telesná a športová výchova

OBSAH

ZDRAVIE A POHYB 2

Učebné osnovy pre 1. cyklus telesnej a športovej výchovy

Telesná a športová výchova 1.ročník .....
Telesná a športová výchova 2.ročník .....
Telesná a športová výchova 3.ročník .....

Učebné osnovy pre 2. cyklus telesnej a športovej výchovy

Telesná a športová výchova 4.ročník .....

Telesná a športová výchova 5.ročník .....

Učebné osnovy pre 3. cyklus telesnej a športovej výchovy

Telesná a športová výchova 6.ročník .....
Telesná a športová výchova 7.ročník .....
Telesná a športová výchova 8.ročník .....
Telesná a športová výchova 9.ročník .....

ZDRAVIE A POHYB- charakteristika vzdelávacej oblasti

Vzdelávacia oblasť Zdravie a pohyb vytvára u žiaka priestor pre rozvoj pohybovej a zdravotnej gramotnosti, so zameraním sa na osvojenie vedomostí a zručností súvisiacich so zdravým spôsobom života, pohybovou a športovou aktivitou.

Zdravotná gramotnosť znamená dosiahnutie úrovne vedomostí, osobných zručností a sebadôvery pri prijímaní opatrení na zlepšenie osobného a komunitného zdravia zmenou osobného životného štýlu a životných podmienok.

Pod pohybovou gramotnosťou rozumieme zastrešujúci koncept, ktorý zachytáva vedomosti, zručnosti, porozumenie a hodnoty týkajúce sa prevzatia zodpovednosti za cieľavedomú pohybovú aktivitu a pohyb človeka v priebehu celého života, bez ohľadu na fyzické alebo psychologické obmedzenia.

Vzdelávacia oblasť Zdravie a pohyb rozvíja sociálnu, emočnú, intelektuálnu ako i etickú stránku žiaka. Pri realizovaní obsahu vzdelávacej oblasti je dôležité rešpektovať individuálne dispozície žiakov v súlade so základnými princípmi inklúzie. Významnou súčasťou je motivácia žiakov k dosiahnutiu individuálnych zlepšení svojej všeobecnej pohybovej výkonnosti, pri akceptovaní vlastných pohybových kompetencií a ich limitov. Aktivity vzdelávacej oblasti Zdravie a pohyb realizované prostredníctvom vyučovacieho predmetu telesná a športová výchova, ako aj každodenné školské pohybové aktivity, kurzové formy výučby a výchovná činnosť v rámci školského klubu detí, sa realizujú v rámci konceptu aktívnej školy. Dôležitým poslaním vzdelávacej oblasti je vytváranie pozitívneho vzťahu žiakov k pravidelnej pohybovej a športovej činnosti ako nevyhnutného základu aktívneho využívania voľného času.

Jedným z hlavných cieľov vzdelávacej oblasti je pochopiť význam pohybu ako esenciálnej súčasti každodenného života a jeho vplyv na duševné a telesné zdravie. Súčasne by žiaci mali mať predstavu o svojich vlastných pohybových kompetenciách, mali by v rámci telesnej a športovej výchovy dostať príležitosť spoznávať zákonitosti fungovania ľudského tela. Tie je možné odhaľovať pravidelným monitorovaním telesnej zdatnosti a všeobecnej pohybovej výkonnosti, ktoré poskytne žiakom príležitosť získať informácie o vlastných pohybových možnostiach.

Hlavným cieľom 1. cyklu je, aby žiaci chápali význam pohybu pre svoje zdravie a vnímali pohyb ako každodennú súčasť svojho života. Žiaci by mali poznať a zlepšovať úroveň svojej telesnej zdatnosti a pohybovej výkonnosti. Očakáva sa, že v 1. cykle budú mať žiaci nadobudnuté základné pohybové zručnosti, ktoré budú predpokladom pre rozvoj pohybovej gramotnosti. Žiaci budú chápať význam fair-play v športe a budú

sa snažiť dodržiavať dohodnuté pravidlá v realizovaných pohybových a športových hrách, ktoré podporia ich zmysel pre kolektívnosť a spolupatričnosť. Dôležitou súčasťou je i pochopenie ochrany svojho života a zdravia ako i života a zdravia iných ľudí vo svojom okolí.

Hlavným cieľom 2. cyklu je pravidelná realizácia pohybových a športových aktivít ako súčasti zdravého životného štýlu. Žiaci si osvoja nové pohybové zručnosti a dokážu ich aplikovať v pohybových a športových hrách. Žiaci dokážu rozpoznať nebezpečenstvo návykových látok a ich negatívny vplyv na zdravie človeka. Žiaci by mali vnímať šport ako prostriedok podpory sociálnych zručností a morálneho správania a postupne sa naučiť reagovať v krízových situáciách.

Hlavným cieľom 3. cyklu je začleniť pohybovú a športovú aktivitu do každodenného režimu, pričom žiaci by mali vedieť identifikovať pohybové a športové aktivity, ktoré sú prospešné pre ich zdravie s ohľadom na svoje vlastné dispozície. Žiaci by mali vedieť využívať moderné technológie pre podporu rozvoja svojej telesnej zdatnosti a súčasne pre udržanie svojej zdravej telesnej hmotnosti. Žiaci by mali vedieť ohodnotiť svoju úroveň telesnej zdatnosti a navrhnúť vhodný pohybový program pre jej rozvoj. Mali by sa vedieť orientovať v oblasti športu, identifikovať problémy súvisiace s dopingom a návykovými látkami a nadmerným používaním digitálnych zariadení, sociálnych sietí a ich dopadom na zdravie. Žiaci vedia rozpoznať jednotlivé krízové situácie a dokážu adekvátne zareagovať v prípade ohrozenia bezpečnosti zdravia a života.

Časová dotácia vzdelávacích predmetov vo vzdelávacej oblasti rozdelená do cyklov a do ročníkov

	1. cyklus			2. cyklus		3. cyklus			
	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Telesná a športová výchova	2	2	2						

CIELE A KOMPONENTY jednotlivých vyučovacích predmetov

Ciele vzdelávacej oblasti:

- Vytvoriť pozitívny vzťah k pohybovej aktivite a športu.
- Rozvíjať pohybovú gramotnosť.
- Porozumieť vplyvu pohybu na telesné a duševné zdravie.
- Vnímať pohybovú aktivitu ako možnosť trávenia voľného času.
- Chápať význam diagnostiky ako prostriedku pre získanie informácií o úrovni vlastnej telesnej zdatnosti vo vzťahu ku zdraviu.
- Rozvíjať pohybové schopnosti a osvojiť si pohybové zručnosti pohybovými a športovými aktivitami.
- Získať vedomosti a zručnosti potrebné pre ochranu života a zdravia v krízových situáciách.

Komponenty vyučovacieho predmetu

Ciele vzdelávania pre 1. cyklus

- Identifikovať charakteristiky zdravého životného štýlu,
- ovládať základné pohybové zručnosti,
- dodržiavať dohodnuté pravidlá pohybových a športových hier,
- oznámiť ohrozujúcu situáciu, privolať, resp. poskytnúť prvú pomoc na veku primeranej úrovni,
- dodržiavať pravidlá cestnej premávky pre chodcov a cyklistov. vlastných skúseností.

DIDAKTICKÉ HRY - 1. CYKLUS

Komponent	Ročník	Obsah didaktických hier	Ciele didaktických hier
Ochrana a bezpečnosť života a zdravia obyvateľstva	**1.**	⇒ Simulácia ohrozujúcej situácie v prostredí triedy a nácvik privolania pomoci. ⇒Základné poznatky súvisiace s ochranou života a zdravia v mimoriadnych situáciách. ⇒Kolektívne aktivity - účelové hry s cieľom poukázať na dôležitosť spolupatričnosti a kolektívnosti.	⇒ Rozpoznať a oznámiť situácie ohrozujúce bezpečnosť a zdravie. ⇒Identifikovať osoby, na ktoré by sa mali obrátiť v prípade ohrozenia zdravia alebo života.
Ochrana a bezpečnosť života a zdravia obyvateľstva	**2.**	⇒ Základné pravidlá cestnej premávky. ⇒ Základné poznatky súvisiace s ochranou života a zdravia v mimoriadnych situáciách. ⇒ Simulácia ohrozujúcej situácie a nácvik privolania pomoci. ⇒ Kolektívne aktivity - organizované prechádzky na určené miesta.	⇒ Dodržiavať pravidlá cestnej premávky pre chodcov. ⇒ Rozpoznať a oznámiť situácie ohrozujúce bezpečnosť, zdravie. ⇒ Identifikovať osoby, na ktoré by sa mali obrátiť v prípade ohrozenia zdravia alebo života.
Ochrana a bezpečnosť		⇒ Prvá pomoc pri drobných poraneniach. ⇒ Simulácia ohrozujúcej situácie a nácvik privolania	⇒ Poskytnúť prvú pomoc na veku primeranej úrovni. ⇒ Identifikovať osoby, na ktoré by sa mali obrátiť v prípade ohrozenia zdravia alebo života. .

života a zdravia obyvateľstva	**3.**	pomoci. ⇒ Význam vzťahov s inými ľuďmi vrátane, rovesníkov, spolupráca v skupine, sebaochrana, rešpekt, sebaúcta, poznanie svojich schopností.	

TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA; 1.cyklus; 1. ročník

Komponent	Obsahový štandard		Výkonový štandard : Žiak vie/dokáže
Zdravie a životný štýl	⇒ zásady zdravého životného štýlu, pitný režim, zdravé a nezdravé potraviny, pohyb v dennom režime, ⇒ organizácia cvičenia, hygienické zásady pred, pri a po cvičení, hygiena cvičebných úborov, ⇒ zásady správneho držania tela, správne držanie tela v stoji, v sede, v ľahu, príčiny chybného držania tela.	⇒ vychádzky, ⇒ dopomoc pri cvičení, ⇒ cvičenia na balančných pomôckach – balančné dosky, húpačky , ⇒ cvičenia pre správne držanie tela. cvičenia pre správne držanie tela.	⇒ pochopiť dôležitosť starostlivosti o svoje zdravie. ⇒ identifikovať aspoň tri zdraviu prospešné potraviny. ⇒ dodržiavať základné hygienické zásady pri vykonávaní pohybových aktivít. ⇒ rozlišovať správne a chybné držanie tela. ⇒ predviesť aspoň dve cvičenia pre podporu správneho držania tela.
Telesná zdatnosť a	⇒meranie pohybovej zdatnosti a výkonnosti ⇒ poznatky o vonkajších prejavoch únavy pri telesnom	⇒ cvičenia, hry, štafety, súťaže, prekážkové dráhy .	⇒ dosiahnuť individuálne zlepšenie v úrovni pohybovej výkonnosti a telesnej zdatnosti.

pohybová výkonnosť	zaťažení, potenie, ⇒ pohybové prostriedky pre rozvoj pohybových schopností.		
Pohybové kompetencie	⇒ základné postoje, obraty – rad, zástup, kruh, jednotlivec, dvojica, trojica, čiara, ihrisko, poradové cvičenia a hry ako prostriedky účelnej organizácie činností v priestore, ⇒ lokomočné zručnosti z rôznych polôh, beh so zmenami smer	⇒ obraty – rad, zástup, kruh, ⇒ hry ako prostriedky účelnej organizácie činností v priestore, ⇒ bežecká abeceda, beh rýchly, beh vytrvalostný, beh ⇒ štart—vysoký, ⇒ hod loptičkou, ⇒ skok do diaľky znožmo z miesta.	⇒ správne pomenovať a vykonať základné polohy tela, jeho častí a reagovať na základné povely ⇒ využívať základnú techniku behu, skoku a hodu loptičkou. ⇒ využívať základné gymnastické cvičenia v rôznych obmenách ⇒ ukázať aspoň dve úpolové cvičenia ⇒ využívať základnú techniku manipulácie s náčiním a uplatniť ju v pohybovej alebo športovej hre ⇒ zladiť pohyby tela so zvukovým signálom, hudbou ⇒ uplatňovať základné zručnosti pri realizácii sezónnych pohybových aktivít ⇒ bezpečne sa pohybovať v rôznom priestore a teréne a v rôznych prírodných podmienkach . .
Pohybové kompetencie	⇒ úpolové cvičenia a hry. ⇒ gymnastika – základné gymnastické cvičenia (základné polohy a postoje, cvičenia okolo rôznych osí tela cvičiaceho ako prevaly, obraty a kotúle, stojka na lopatkách),	⇒ preťahy, pretlaky a odpory). ⇒ prevaly, obraty , ⇒ propedeitika kotúľa vzad—stojka na lopatkách, ⇒ cvičenie na náradí (lavičky, rebriny, debna, preliezky, mostík, ...), ⇒ lopta, obruč, krátka tyč,	⇒ uplatňovať základné zručnosti pri realizácii sezónnych pohybových aktivít ⇒ bezpečne sa pohybovať v rôznom priestore.

	⇒ manipulačné zručnosti – pohybové hry a cvičenia zamerané na manipuláciu s rôznym tradičným, ale aj netradičným náčiním a pomôckami, lezecké a prekážkové dráhy, ⇒ rytmické cvičenia spojené s vytlieskavaním, vydupávaním, hrou na tele, cvičenia a hry na rozvoj rytmickej schopnosti, ⇒ sezónne pohybové aktivity podľa podmienok školy, ⇒ korčuľovanie na ľade.	švihadlo, lano, ⇒ tanec, tanečná a štylizovaná chôdza, beh, skoky a poskoky, ⇒ cvičenia a hry zamerané na osvojenie si iných základných sezónnych zručností , ⇒ slalom, pád na ľade, brzdenie, základné techniky korčuľovania.	
Šport a pohybová aktivita	⇒ základné pravidlá realizovaných hier a športových činností (priebeh, bezpečnosť), ⇒ význam a základy fair-play (športová etika), ⇒ základy olympizmu – slovenský olympizmus	⇒ hry, prehadzovaná, ⇒ pohybové a športové činnosti, ⇒ symboly, motto a základné pojmy.	⇒ rešpektovať dohodnuté pravidlá v hre ⇒ uplatňovať zásady fair-play pri hre. ⇒ identifikovať základné olympijské symboly, olympijské motto, pojem olympiáda a minimálne troch slovenských športovcov – olympionikov. ⇒ zhodnotiť svoj výkon a aktivitu počas pohybovej alebo športovej aktivity.
Ochrana a bezpečnosť života a zdravia obyvateľstva	⇒ základné pravidlá cestnej premávky .	⇒ Dopravná výchova	⇒ dodržiavať pravidlá cestnej premávky pre chodcov a cyklistov.

ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ

OBSAH

ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ 03

Učebné osnovy pre 1. cyklus človek a spoločnosť

Človek a spoločnosť 2.ročník .....
Človek a spoločnosť 3.ročník .....

Učebné osnovy pre 2. cyklus človek a spoločnosť

Človek a spoločnosť 4.ročník .....
Človek a spoločnosť 5.ročník .....

Učebné osnovy pre 3. cyklus dejepis

Dejepis 6.ročník .....
Dejepis 7.ročník .....
Dejepis 8.ročník .....
Dejepis 9.ročník .....

Učebné osnovy pre 3. cyklus geografia

Geografia 6.ročník .....
Geografia 7.ročník .....
Geografia 8.ročník .....
Geografia 9.ročník .....

Učebné osnovy pre 3. cyklus občianska náuka

Občianska náuka 6.ročník ....
Občianska náuka 7.ročník ....

Občianska náuka 8.ročník ....
Občianska náuka 9.ročník ....

Učebné osnovy pre 1. cyklus katolícke náboženstvo

Katolícke náboženstvo 1.ročník .....
Katolícke náboženstvo 2.ročník .....
Katolícke náboženstvo 3.ročník .....

Učebné osnovy pre 2. cyklus katolícke náboženstvo

Katolícke náboženstvo 4.ročník .....
Katolícke náboženstvo 5.ročník .....

Učebné osnovy pre 3. cyklus katolícke náboženstvo

Katolícke náboženstvo 6.ročník .....
Katolícke náboženstvo 7.ročník .....
Katolícke náboženstvo 8.ročník .....
Katolícke náboženstvo 9.ročník .....

ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ - charakteristika vzdelávacej oblasti

Vzdelávacia oblasť Človek a spoločnosť pripravuje žiakov k tomu, aby sa prejavovali ako samostatné, slobodné a zodpovedné osobnosti, uplatňovali svoje práva a napĺňali svoje povinnosti. Umožňuje porozumieť geografickým, historickým, kultúrnym, náboženským, hospodárskym a politickým špecifikám v rôznych častiach sveta, čo vedie k rešpektu a ohľaduplnosti voči iným ľuďom, kultúram a duchovným hodnotám, ako aj voči sebe. U žiakov rozvíja pozitívny vzťah k demokratickej spoločnosti, krajine a k potrebe udržateľnosti života na Zemi.

Posilňuje ich aktívny postoj k riešeniu aktuálnych výziev a problémov. Rozvíja uvedomenie si vlastnej identity v globalizovanom svete. Okrem vedomostí rozvíja u žiakov aj spôsobilosti získavať, vyhľadávať, analyzovať a interpretovať informácie v rôznej podobe. Žiaci z nich vyvodzujú logicky správne závery a dokážu ich argumentačne podložiť a odprezentovať.

Rozvoj spoločenskej gramotnosti, ktorú okrem iných vzdelávacia oblasť rozvíja je vnímaná ako schopnosť:

- prejavovať sa ako samostatné, slobodné a zodpovedné osobnosti, uplatňovať svoje práva a napĺňať svoje povinnosti,
- byť vnímavý voči sebe aj voči druhým a krajine,
- nadobudnúť pozitívny vzťah k demokratickej spoločnosti a k potrebe udržateľnosti života na Zemi,
- prejavovať aktívny postoj k riešeniu aktuálnych výziev a problémov, - uvedomovať si vlastnú identitu v globalizovanom svete,
- porozumieť podobným aj odlišným geografickým, historickým, kultúrnym, náboženským, hospodárskym a politickým špecifikám ľudského spoločenstva v rôznych častiach Zeme,
- prejavovať rešpekt a ohľaduplnosť voči sebe, iným ľuďom, ich kultúram a duchovným hodnotám,
- vyhľadávať, analyzovať a interpretovať informácie v rôznej podobe vyvodzovať z nich logicky správne závery, ktoré dokážu argumentačne podložiť a prezentovať.

Ciele vzdelávacej oblasti:

- Disponovať znalosťami o vybraných spoločenských, geografických a historických procesoch a javoch v rôznych kontextoch a situáciách.
- Využívať rôzne metódy získavania, spracovávania, interpretácie informácií a prezentácie výsledkov vlastného bádania.
- Rozlišovať procesy kontinuity a zmeny, porozumieť súvislostiam, príčinám a dôsledkom historických a spoločenských javov a procesov.
- Posúdiť vzťahy v rámci prírodných zložiek krajiny a vzájomné vzťahy medzi životným prostredím a činnosťou človeka od lokálnej po globálnu úroveň; rozumieť potrebe udržateľného využívania prírodných zdrojov.

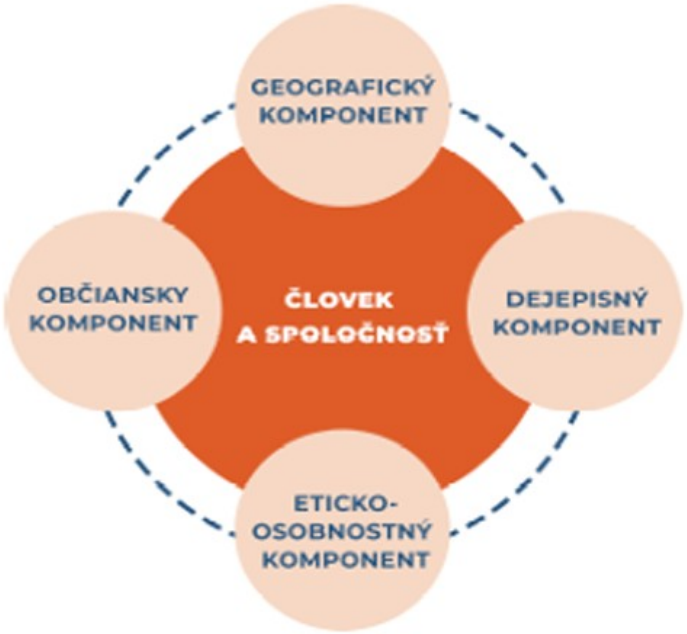
- Rozpoznať rôzne vrstvy svojej identity, rešpektovať a oceňovať seba, rozmanitosť ľudí a skupín v globalizovanom svete.
- Zvládať svoje emócie, prejaviť empatiu, rozumieť rozličným názorom a postojom, formulovať vlastný názor, aktívne spolupracovať a konštruktívne komunikovať.
- Mať rozvinuté charakterové vlastnosti, presadzovať morálne a etické princípy, vymedziť vlastnú hodnotovú orientáciu pre svoje rozhodnutia a napĺňanie osobných cieľov.
- Uplatňovať práva a povinnosti, pravidlá a normy spoločenského života v demokratickej spoločnosti, niesť zodpovednosť za vlastné rozhodnutia.
- Orientovať sa v zdrojoch informácií, prejaviť kritický a rozlišujúci postoj k médiám, bezpečne a eticky sa prezentovať v online prostredí.
- Prejavovať záujem o dianie okolo seba, vo svete a participovať na veku primeraných prospešných aktivitách.

Časová dotácia vzdelávacích predmetov vo vzdelávacej oblasti rozdelená do cyklov a ročníkov

	1. cyklus			2. cyklus		3. cyklus			
	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Človek a spoločnosť	-----								
Dejepis	-----								
Geografia	-----								
Občianska náuka	-----								
Katolícke náboženstvo	2	2	2	2	2	2	2	2	2

Ciele a komponenty

V prvom a druhom cykle má vzdelávacia oblasť podobu integrovaného predmetu Človek a spoločnosť a samostatného predmetu – katolícke náboženstvo. V treťom cykle tvoria vzdelávaciu oblasť vyučovacie predmety geografia, dejepis, občianska náuka, katolícke náboženstvo.

Geografický komponent objasňuje špecifiká rôznych miest, rozmiestnenie ľudí a ich činností, vzájomné vzťahy medzi javmi a procesmi, ktoré sa na Zemi odohrávajú a vyvíjajú. Žiaci skúmajú interakcie medzi prírodnými zložkami a zároveň vzťahy medzi nimi a človekom. Rozvíjajú svoju schopnosť myslieť v súvislostiach a porozumieť problémom na rôznych úrovniach, od lokálnej po globálnu. Rôzne aspekty priestoru skúmajú pomocou širokej škály prameňov, čo im umožňuje sa v ňom orientovať, a zároveň v ňom konať spôsobom, ktorý je zodpovedný voči životnému prostrediu a potrebám druhých. V procese poznávania priestoru sa žiaci učia klásť a odpovedať otázky (Čo to je?, Kde to je?, Prečo je to tam?, Ako to vzniklo, Aký to má vplyv? a pod.), ktoré sú kľúčové pre formovanie ich priestorového myslenia.

Dejepisný komponent rozvíja a kultivuje objektívne poznanie minulosti a jej prepojenosti s prítomnosťou. Žiaci si rozvíjajú historickú gramotnosť, spoznávajú historické fakty, súvislosti, javy a procesy v širšom spoločenskom kontexte. Prostredníctvom bádateľských otázok a kritickej analýzy historických prameňov, identifikovania príčin a dôsledkov rôznorodých javov a procesov rozlišujú ich historický význam a rôzne uhly pohľadov. Na základe poznania minulosti žiaci reflektujú vlastnú príslušnosť k regiónu, národu a európskemu spoločenstvu. Komponent u žiakov rozvíja aj hodnoty a kompetencie demokratickej kultúry a vzťah ku kultúrnemu a historickému dedičstvu.

Občiansky komponent približuje fungovanie spoločnosti. Žiaci spoznávajú medziľudské vzťahy, budujú si postoj k ľudskej rozmanitosti a vnímajú prínos jej pozitívnych prvkov. Rovnako vnímajú úlohu hodnôt a sociálnych noriem, význam a chod rôznych inštitúcií. Zároveň vnímajú vplyv sociálnych a ekonomických faktorov na rozhodnutia v spoločnosti, nielen v prítomnosti, ale aj minulosti. Reflektujú princípy trvalo udržateľného života, význam obchodných vzťahov i úlohu štátu v hospodárskych vzťahoch. Významnou súčasťou tohto komponentu je výchova k aktívnemu občianstvu, rešpektovaniu princípov slobody a demokracie, ako aj k ochrane ľudských práv.

Eticko-osobnostný komponent prispieva k osobnostnému, sociálnemu a morálnemu rozvoju žiakov, s dôrazom na uvedomovanie si, prijatie a rozvíjanie vlastnej identity vo vzťahu k druhým ľuďom a všetkému živému na našej planéte. Neoddeliteľnou súčasťou týchto procesov je kultivovanie charakteru, morálnych (etických) a duchovných kvalít žiakov, ich religiózneho vedomia. Zo štandardov eticko-osobnostného komponentu, charakteru a metakognície vychádza predmet aj Katolícke náboženstvo, ktorý prispieva k integrálnej edukácii na základných školách. Náboženstvo je zamerané na nadobúdanie vedomostí, ale aj na schopnosť nábožensky vnímať skutočnosť, chápať náboženskú reč a jazyk a komunikovať ním, konať podľa vlastného náboženského presvedčenia a vyjadriť svoju religiozitu a vieru svedectvom života. Náboženskú výchovu v škole tak môžeme chápať ako komplexný, procesuálny a dynamický edukačný proces, ktorý sa uskutočňuje ako pozorovanie a vnímanie náboženskej skutočnosti, náboženské poznávanie, cez náboženskú komunikáciu, tvorbu náboženského úsudku, rozhodovania sa a cez nábožensky motivované konanie.

Hlavným cieľom 1. cyklu je podporovať u žiakov schopnosť skúmať svoju obec, jej blízke okolie a vzťahy medzi ľuďmi. Žiaci pozorujú, porovnávajú a zaznamenávajú vybrané aspekty fungovania komunity, v ktorej žijú. Vedia sa orientovať vo svojom okolí a poznajú jeho špecifiká. Poznajú základné časové intervaly. Sú si vedomí, že súčasnosť je výsledkom konania v minulosti. Vnímajú jedinečnosť a vzácnosť seba samého a druhých. Rešpektujú základné pravidlá spolunažívania a komunikácie.
Zaujímajú sa o svoje okolie a sú ochotní zapájať sa do aktivít na jeho zlepšovanie.

- Identifikovať javy, procesy, udalosti a osoby významné pre život žiaka, komunitu a obec.
- S pomocou učiteľa využívať základné metódy získavania, analýzy a interpretácie informácií, osvojiť si základy spolupráce v skupine.
- Identifikovať zmeny v čase a priestore vo svojom okolí.
- Rozlišovať a skúmať vzťahy medzi prírodným prostredím a činnosťou človeka na lokálnej úrovni, rozumieť potrebe starostlivosti o životné prostredie na príkladoch z miestnej krajiny.
- Uvedomiť si jedinečnosť a vzácnosť seba samého a druhých.
- Komunikovať s ľuďmi vo svojom okolí ohľaduplným a primeraným spôsobom.
- Identifikovať morálne dobro v konaní druhých a vo vlastnom konaní.
- Chápať zmysel a význam pravidiel, práv a povinností vo svojom živote i v spolužití s inými.
- Vysvetliť, odkiaľ sa berú informácie, aké sú ich zdroje a rozumieť dôsledkom rôznych typov správ.
- Zapájať sa do prospešnej aktivity na úrovni triedy a školy.

Hlavným cieľom 2. cyklu je rozvíjať poznatky z oblasti geografických, historických a spoločenskovedných javov a procesov. Formujú sa základy aktívneho občianstva, žiaci sú vedení k uvedomeniu si práv, povinností a zároveň aj možností pozitívne ovplyvňovať svet vo svojom bezprostrednom okolí. Žiaci dokážu spolupracovať na riešení výziev a konfliktov. Rozvíjajú svoje schopnosti pracovať s mapou a inými zdrojmi informácií pri skúmaní prírodných a spoločenských pomerov Slovenska. Zároveň dokážu poznávať minulosť pomocou práce s jednoduchými historickými prameňmi.

- Rozvíjať poznanie z oblasti spoločenských, geografických a historických procesov a javov.
- Samostatne využívať základné metódy získavania, analýzy a interpretácie informácií.
- Porovnať zmeny života ľudskej spoločnosti v čase a priestore.
- Posúdiť vzájomné vzťahy medzi krajinou a činnosťou človeka na Slovensku, uviesť význam chránených území pri ochrane prírody a krajiny.
- Rozvíjať jedinečnosť seba samého, pomenovať základné zložky vlastnej identity a svoje sociálne roly, uplatňovať rešpektujúci prístup k druhým.
- Komunikovať konštruktívne a s ohľadom na spolupatričnosť a spoluprácu žiakov.
- Poznať a zhodnocovať vlastný eticko-osobnostný potenciál a charakterové črty aj s ohľadom na druhých.
- Chápať zmysel a význam pravidiel, povinností a uplatňovať práva ako člen komunity.
- Rozlíšiť dôveryhodnosť zdrojov informácií a bezpečne sa správať v online prostredí.
- Aktívne sa angažovať v aktivitách na skvalitnenie fungovania školy a/alebo obce.

Hlavným cieľom 3. cyklu je porozumieť vybraným geografickým, historickým, kultúrnym, náboženským, hospodárskym a politickým špecifikám v rôznych častiach sveta. Žiaci rozvíjajú svoj pozitívny vzťah k demokratickej spoločnosti a k potrebe udržateľnosti života na Zemi. Aktívne sa zapájajú do riešenia aktuálnych výziev a problémov. Uvedomujú si vlastnú identitu v globalizovanom svete. Rešpektujú a prejavujú ohľaduplnosť voči iným ľuďom, kultúram a duchovným hodnotám. Žiaci kriticky pristupujú k zdrojom informácií a mediálnym obsahom. Disponujú rozvinutými spôsobilosťami získavať, vyhľadávať, analyzovať a interpretovať informácie v rôznej podobe.

- Využívať znalosti o vybraných spoločenských, geografických a historických javoch a procesoch v širších súvislostiach a rôznych kontextoch.
- Vyberať, navrhnúť a uplatniť metódy a postupy získavania, analýzy a interpretácie informácií vedúce k riešeniu rôznych úloh, výziev a problémov.

- Porozumieť významu a princípom spoločenských a historických javov a procesov.
- Posúdiť vzájomnú previazanosť prírodných zložiek krajiny s činnosťou človeka na regionálnej a globálnej úrovni, poznať možnosti vedúce k udržateľnému spôsobu života na Zemi.
- Rozpoznať osobnostné, sociálne, kultúrne stránky svojej identity a rešpektovať pozitívne prvky rozmanitosti ľudí a skupín v blízkom aj širšom okolí.
- Komunikovať konštruktívne s ohľadom na perspektívu iných ľudí a na prehlbovanie osobných vzťahov.
- Uplatňovať vnútorné motivácie na konanie dobra.
- Chápať zmysel a význam pravidiel a povinností, uplatňovať práva ako člen demokratickej spoločnosti.
- Analyzovať mediálne obsahy, vrátane sociálnych sietí a ich vplyv na správanie a postoje ľudí, regulovať vlastné správanie v online prostredí.
- Participovať na prospešných aktivitách na rôznej úrovni, aplikovať stratégie aktívneho občianstva a spoluzodpovednosti za Slovensko, Európu a svet.

KATOLÍCKE NÁBOŽENSTVO; 1.cyklus; 1.ročník

Komponent	BOH A ČLOVEK

Obsahový štandard			Výkonový štandard
Téma-Sme deti Otca	Vymedzenie obsahu	Činnosti	Žiak vie/dokáže:
Svet v ktorom žijem	Ďakujem za prázdniny Ja a moja rodina Ďakujem za svojich rodičov Ja a škola Svet, v ktorom žijem	patrím do rodiny, starostlivosť rodičov o deti, komunikácia v rodine, spolužiaci - budovanie nových vzťahov v triede, miesto spoznávania nových vecí, ľudia okolo mňa, komunikácia s ľuďmi, budovanie vzťahov	⇒ vnímať svoju jedinečnosť ⇒ využívať pravidlá dobrej komunikácie v rodine a v spoločenstve
Boh – stvoriteľ a Otec	Boh je Stvoriteľ Boh je nebeský Otec Oslavujem Otca Boh stvoril aj mňa Chránim Božie stvoriteľské dielo	Gn 1 stvorenie sveta; prežehnanie sa, Gn 2, 7.22 - stvorenie prvých ľudí, Gn 1, 26-31 Božia otcovská starostlivosť o svoje stvorenie, o svet, o nás; oslavujeme Otca - modlitba Sláva Otcu, vďaka za môj život, ochrana prírody, moje dary a schopnosti, čo dokážem, čím som obdarovaný, všetko, čo mi Boh dal,	⇒ vyjadriť radosť z rozmanitosti Božieho stvorenia ⇒ správať sa k Božiemu stvoreniu s rešpektom a úctou
Jedinečnosť Božieho dieťaťa	Som jedinečné stvorenie Rozprávam sa so svojím nebeským Otcom Kedy a ako sa modliť Moja modlitba v rodine	Boh môj nebeský Otec, som Božie dieťa, rozhovor s Bohom v modlitbe, katolícky pozdrav modlitba počas dňa	⇒ vnímať modlitbu ako vyjadrenie vzťahu s Bohom ⇒ rozlíšiť spôsoby komunikácie medzi Bohom a ľuďmi ⇒ vnímať vieru ako súčasť každodenného života človeka

Božia starostlivosť a skutky lásky	Boh mi dáva pomocníka Aj ja môžem byť „anjelom“ pre iných Boh nás učí rozdávať lásku Radosť rozdávaním rastie	anjel strážny, skutky lásky iným, praktizovanie lásky medzi kamarátmi, dokážem sa deliť	⇒ byť pozorný k potrebám svojich blížnych ⇒ aplikovať prejavy pomoci a solidarity v každodenných situáciách

Komponent	JEŽIŠ KRISTUS		
	Obsahový štandard		**Výkonový štandard**
Téma-Spoznávame Ježiša	Vymedzenie obsahu	Činnosti	Žiak vie/dokáže:
Ježiš – Boží Syn a jeho príchod na svet	Zvestovanie Modlím sa k Panne Márii Návšteva u Alžbety Narodenie Ježiša Návšteva pastierov Vianoce v našej rodine Traja mudrci Môj dar Ježišovi Útek do Egypta Ježišovo detstvo	Práca so Sv. Písmom Zvestovanie - Lk 1, 26-38, modlitba Zdravas Mária, Návšteva Alžbety - Lk 1, 39-55, Narodenie Ježiša - Lk 2, 1-20, zvyky, tradície v rodine; ako sme prežili Vianoce... zdieľanie, Poklona pri jasličkách - Mt 2, 1-12, Útek do Egypta - Mt 2, 13-23, 12-ročný Ježiš v chráme; Lk 2, 41-52 - život v Nazarete	⇒ poznať dôležité etapy života Ježiša Krista od narodenia až po jeho smrť a zmŕtvychvstanie ⇒ prostredníctvom biblických príbehov vysvetliť výnimočnosť Ježiša ako Božieho Syna
Výnimočnosť Ježiša ako Božieho Syna, Ježišove zázraky ako znamenia	Ježiš koná zázraky Ježiš kráča po mori Ježiš uzdravuje Slepý Bartimej Ježiš kriesi mŕtvych Naimský mládenec	Svadba v Káne Jn 2, 1-11, Ježiš kráča po mori; Mk 6, 45-52, Uzdravenia pri Galilejskom mori; Mt 15, 29-31, Uzdravenie hluchonemého Mk 7, 31-37, Uzdravenie chromého Jn 5, 1-9 Jairova dcéra Mk 5, 21-24; 35-43 Naimský mládenec Lk 7, 11-17	

Udalosti Ježišovej smrti a zmŕtvychvstania	Ježiš za nás trpel Krížová cesta Veľká noc - zmŕtvychvstanie Veľká noc v našej rodine	Ježišovo utrpenie Mt 27... prekonávanie ťažkostí a utrpenia spolu s Ježišom - príklady zo života, Krížová cesta v obrazoch, zmŕtvychvstanie Mt 28, 1-8, tradície v rodine	

Komponent	SVÄTÉ PÍSMO		
Obsahový štandard			**Výkonový štandard**
Téma-Spoznávame Ježiša	Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	Žiak vie/dokáže:
Výnimočnosť Ježiša ako Božieho Syna, Ježišove zázraky ako znamenia	Ježiš koná zázraky Ježiš kráča po mori Ježiš uzdravuje Slepý Bartimej Ježiš kriesi mŕtvych Naimský mládenec	Práca s biblickým textom. Svadba v Káne Jn 2, 1-11, Ježiš kráča po mori; Mk 6, 45-52, Uzdravenia pri Galilejskom mori; Mt 15, 29-31, Uzdravenie hluchonemého Mk 7, 31-37, Uzdravenie chromého Jn 5, 1-9 Jairova dcéra Mk 5, 21-24; 35-43 Naimský mládenec Lk 7, 11-17	⇒ prostredníctvom biblických príbehov vysvetliť výnimočnosť Ježiša ako Božieho Syna
Komponent	CIRKEV A SVIATOSTI		
Obsahový štandard			**Výkonový štandard**
Téma-Žijeme v Božej rodine	Vymedzenie obsahu	Činnosti	Žiak vie/dokáže:
	Nedeľa – deň Pána	Oslava Ježišovho	⇒ vnímať Cirkev ako spoločenstvo, ktoré vyjadruje

Cirkev ako Božia rodina, slávenie nedele ako "Deň Pána"	Nedeľa v našej rodine Božia rodina – Cirkev Mám rodinu na celom svete Kostol Keď navštívim kostol	zmŕtvychvstania , sviatočný deň, deň odpočinku, slávenie nedele v rodine, ľudská rodina - mama, otec, deti; svätá rodina; Božia rodina - tí, ktorí veria v Pána Boha - aj ja do nej patrím, misie..., miesto stretnutia veriacich, zvony zvolávajú ľud, sme bratia a sestry, počúvame Božie slovo; hlavné prvky - oltár, svätostánok a i.; hlavné prvky - oltár, svätostánok, večné svetlo, krstiteľnica; základné postoje pri sv. omši; patrón nášho kostola, základné postoje pri sv. omši	svoju vieru v Ježiša Krista ⇒ opísať slávenie nedele a sviatkov cirkevného roka ⇒ poznať základné časti Svätej omše ⇒ zdôvodniť význam Eucharistie pre život kresťana ⇒ určiť základné kritériá kresťanského života.

Komponent	KRESŤANSKÝ ŽIVOT		
	Obsahový štandard		**Výkonový štandard**
Téma-Učíme sa od Ježiša	Vymedzenie obsahu	Činnosti	Žiak vie/dokáže:

Princípy konania dobra podľa Ježišovho vzoru	Ježiš nás učí konať dobro Kráčať v Ježišových šľapajach Chcem byť ako Ježiš Myslím na iných	Práca s biblickým textom. milosrdný Samaritán Lk 10, 30-37, mnohí konali ako Ježiš - sv. Martin z Tours..., zaujímam sa o iných, rôzne formy pomoci iným v škole, v rodine... Túžba robiť dobré skutky,	⇒ byť pozorný k potrebám druhých a aplikovať prvky vzájomnej pomoci, úcty a solidarity v každodenných situáciách
Príklady svätých, ktorí inšpirujú ku konaniu dobra	Mária – Mária pomocnica v rôznych situáciách Moja mama Svätí – Boží priatelia	Spoznávanie života svätých, sv. Katarína Laboure..., starostlivosť a láska mojej mamy, Fatimské deti, Juan Diego, iní podľa výberu.., Bernadetta z Lourdes alebo iní...	⇒ konfrontovať svoje konanie s konaním Ježiša a svätých ako morálnych vzorov
Vzťah s Ježišom v každodennom živote	Deň s Ježišom Cestovanie - obdiv a vďaka za Božie dielo	Ranná a večerná modlitba, modlitba pred, po jedle, budem pamätať na to, aby som sa k iným správal ako Ježiš, s Ježišom cez prázdniny - nezabúdať na Ježiša cez prázdniny	